

Het Koloniaal Weekblad

ORGAAN DER VEREENIGING „OOST EN WEST”

ADRES VOOR REDACTIE EN ABONNEMENTEN:
Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag
Telefoon 14519, Postgiro 14574

Opgericht 21 Maart 1900
door Kolonel
G. E. V. L. VAN ZUYLEN

ADRES VOOR ADVERTENTIËN:
N.V. Drukkerij Ten Hagen, Nobelstraat 20, Den Haag
Telefoon 11987 en 11988, Postgiro 17280

Wvd. Vertegenwoordiger in N.-I. Mr. M. J. A. Oostwoud-
Wijdenes. Pres. Landr., Tandjong Balei (Sumatra's Oostk.).

„Het Koloniaal belang is
een algemeen
Nederlandsch belang”

BIJ CORRESPONDENTIE DEN NAAM VAN HET BLAD
TE VERMELDEN

HET BLAD LIGT TER RAADPLEGING EN LEZING OP DE LEESTAFELS DER OOST- EN WEST-INDISCHE MAILBOOTEN EN DER
VOORNAAMSTE SOCIETEITEN, HOTELS, CAFE'S EN LEESINRICHTINGEN, ZOOWEL HIER TE LANDE ALS IN OOST- EN WEST-INDIE

HOOFD: Telegram aan Van Lear Black. — De Indische
tentoonstelling te Arnhem, 11 Juni—28 Juli 1928.
Fokker's jongste triumpfen over werelddeelen en
wereldzeeën en andere, door E. L. K. Schmölling. —
Milton. Herinneringen van een oud-Ind. officier
(volg). — De ontvangst der Ind. Militairen in de
Indië. — Van Week tot Week. — Kunst,
Nijverheid en Huisvlijt. — Persoverzicht uit de
Bladen: I. Uit de Eur. Pers. — Uit de In-
dische- en Chineesche Pers. — Oost- en West-Ind.
Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. —
den Verren Vreemde. — Ingezonden (De Ind.
tentoonstelling te Arnhem in 1928 en de Ouder-
missies bij het Openb. Onderwijs). — Berichten
afdeelingen: I. Apeldoorn, II. Nijmegen. —
afdeelingen: I. Van de Redactie, II. Van het
Bureau. — Mutatiestaaf v. 29 Juni tot 6 Juli.

Telegram aan Van Lear Black.

Hoofdbestuur der Vereeniging Oost en West
aan Van Lear Black het volgend telegram bij
komst te Batavia op Donderdag 30 Juni:
gewenscht met geslaagde eerste passagiers-
Nederland—Indië.

Indische Tentoonstelling te Arnhem 11 Juni—28 Juli 1928.

den hoofdingang zal een flink terrein wor-
gericht tot auto-parkeerplaats, terwijl men
er een groote bergplaats voor rijwielen en
garderobe zal aantreffen. Ook bevindt zich
een Lectuur-kiosk, waar o.a. de programma's
verschillende uitvoeringen en de catalogi van
tentoonstelling verkrijgbaar zullen worden
den een laan met eeuwenoud geboomte ziet
dan allereerst het Theater. Dit is bestemd
de plechtigheid gedurende de opening, terwijl
gelijks populaire voordrachten zullen worden
den over onderwerpen, Indië betreffende, op
gebied. Reeds thans gaven zich verscheidene
ers hiervoor op. Verder zullen hier Indische
worden vertoond en Indische dansen en mu-
den worden uitgevoerd. Het gebouw zal plaatsen
den voor ruim 500 personen.
er gaande, langs schitterend bloeiende rho-
sons, verwijdt zich plotseling het uitzicht
men rechts voor zich het prachtig in een
den vijver gelegen Kasteel, terwijl, rechts, op
gestrekt gazon, het Indisch Restaurant door
tonde-vorm direct opvalt.
dit laatste gebouw zal gelegenheid zijn, ken-
maken met de beroemde Indische rijsttafel.
de Indische spijzen en dranken zullen hier
gigbaar worden gesteld. Het zal plaats bieden
den 350-tal gasten, die naar alle zijden een
gig kijkje op het park kunnen genieten.
(Wordt vervolgd.)

Leden van Oost en West!
pt ons, onze plannen te doen slagen!
ekt ze in Uwen kring bekend en wekt een
op, het volgend jaar een bezoek aan Arnhem
ngen!
eent Uwe medewerking, door voor ons op
en als Correspondent en stelt Uwe bijzon-
verzamelingen ter inzending beschikbaar!
Bureau der Tentoonstelling is gevestigd:
Plein 52, Arnhem.

DEN HAAG
TELEF. 36777

„AU PARADIS”

Firma WEBER & BARTELS

Salon de Coiffure pour Dames

TOUSSAINTKADE 2 bij de Prinsestraat - Tramhalte lijnen 2 en 3

PERMANENT HAIRWAVING, systeem Nestle, New-York

Schoonheids- en Anti-zenuwmassage - Moderne Haarwerken - Haarverven systeem Henné - Manicure
Bediening door geroutin. Kappers - Man spricht Deutsch - On parle français - English spoken

Fokker's jongste triumpfen over werelddeelen en wereldzeeën en andere successen

door
E. L. K. SCHMÖLLING.

In het „Koloniaal Weekblad” heb ik mij in het
laatste kwartaal van '25 en het eerste van '26, en
daarna ook in andere publicaties steeds met even
groot als stellig optimisme uitgesproken over de
zeer snelle vorderingen, die de luchtvaart middels
vliegtuigen in de allernaaste toekomst zoude ma-
ken, terwijl er van de luchtschepen slechts zeer ter-
loops gewag werd gemaakt. (Daarop zal later terug
worden gekomen). Dit vaste vertrouwen op eene
snelle en veel-inhoudende ontwikkeling was — kan
en mocht het als niet-werktuigkundige en niet-
vlieggenier anders — gegrondvest, als men het zoo
zeggen mag, op *indirectheden*. Deze zijn: 1. de ge-
stadig snelle technische vooruitgang en verbeterin-
gen bij andere middelen van vervoer te land als te
water; 2. zekere noodzakelijkheden van staatkun-
digen aard, die de sinds begin van dit jaar nog
slechts door den band van personeele unie formeel
met elkaar samenhangende dominions van het
Britsche Wereldrijk noopte, ja dwong tot veel snel-
lere afstandoverwinning; zoodat daardoor niet al-
leen die dominions, maar ook de even wijd versprei-
de „colonies” als het ware dichter naar en bij el-
kander zouden komen te liggen. Men gevoelde een
steeds dringender behoefte, om zeker tegenwicht te
stellen tegenover het staatkundig van elkaar losser
worden en vrijwel als geroepen bleek daartoe het
vliegtuig te zijn; dit is de Hoofdfactor die in de
transcontinentale en interdominiale vaste lijndien-
sten de even welkome als onontbeerlijke afstands-
verkorter door groote tijdsbesparing bleek. 3. In het
begin van '27 werd de \pm 4000 K.M. lange lucht-
lijn Cairo—Bagdad—Karachi geopend; vanaf Mei
is zij reeds postvlieglijn en de onmisbare daarop
aansluitende lijndienst Londen—Cairo zal nog wel
in dit jaar geopend worden. (Cairo kan in dit ver-
band vereenzelvigd worden met Port Said). Dit be-
teekent dus de totstandkoming in '27 van de lucht-
lijn Londen—Cairo—Karachi, lang \pm 8000 K.M.;
terwijl men aan het ontbrekende kleinere stuk
Karachi — Calcutta — Rangoen — Singapore hard
werkt, om in den loop van '28 niet alleen dit lijn-
vak in bedrijf te kunnen nemen, maar om het nog
boven Singapore heen, over Port-Darwin voort te
zetten tot Melbourne. De daarvoor vereischte Trans-
australische lijn van N. naar Z. is thans namelijk
ook vrijwel gereed.

4. In de Vereenigde Staten worden de Postvlieg-
diensten gestadig, en, uiteraard in „grooten stijl”
uitgebreid in den vorm van in aantal en lengte toe-
nemende zijtakken op de stamlijn New-York—San
Francisco; daar deze 4000 K.M. lang is, hebben die
continentale zijlijnen eveneens lengten, die in duiz-
endtallen van K.M. worden aangegeven; en er gaat
zich al een wijdmazig lijnnet afteekenen, waarop
eerlang ook Canada en Mexiko gaan aansluiten.
5. Wat het veel kleinere Europa betreft, dit is reeds
over een wijdmazig net van luchtlijnen heen en voor

VEENESTRAAT 15
Den Haag

P. v. d. BRUL

Groote sorteering HEEREN-,
JONGENS- en KINDERKLEEDING

Spec. Afdeling v. KLEEDING NAAR MAAT

SCHERP CONCURREERENDE PRIJZEN

COR VAN MOORSEL

JAN HENDRIKSTRAAT 9

DEN HAAG — TELEFOON 14953

Is het voordeligste adres voor

BEDDEN
MEUBELEN
TAPIJTEN

INDISCHE TENTOONSTELLING TE ARNHEM

Maakt OVERAL propaganda
voor onze plannen

HET BESTUUR VAN DE AFD.
ARNHEM VAN OOST EN WEST

ZORG DAT UW RECLAMES
OVERZICHTELIJK
ZIJN. OVERDAAD SCHAADT

SPIEGEL- EN LIJSTENMAKERIJ
WED. W. DRIESSEN
 105 HAARLEMMERSRAAT 105 - LEIDEN
 (Geen Filialen) 5866

KUNSTHANDEL

RUIME SORTERING IN:

SPIEGELS	TEGELS	FAMILIE- EN
SCHILDERIJEN	GRAVURES	PORTRETLIJSTEN
SCHILDERSTUKK.	AQUARELLEN	PLATEELWERK

SOLIED ADRES — BILLIJKE PRIJZEN

Het Instituut **SCHOEVEERS**
 STADHOUDERSPLEIN 3 - DEN HAAG
 wordt voornamelijk door het goede
INDISCHE PUBLIEK
 bezocht. Prospectus gratis voor Typen, Talen, Steno, Boekhouden

BREEKT MET DE OUDE SLEUR
VERWARMT MET

VRAAGT VASTRECHT-TARIEF

WILCHTINGEN GEM: GASBEORJF
 LAZERNESTRAAT 44 DEN HAAG

UW INTERIEUR

DETECTIVE- EN INFORMATIEBUREAU
„HILVERS”
 (v.h. VAN GIGCH & Cie.)
 Westeinde 235 - 's-Gravenhage - Telefoon 33129

Behandeling van Vertrouwensopdrachten in Binnen- en Buitenland. — Behandeling van alle Rechtszaken. — Adviezen in Belastingzaken.

Bureau de Renseignements & Recherches. Exécution des ordres en Hollande et à l'étranger au prix modiques. Auskunft und Detektive Büro. Beobachtungen und sonstige Aufträge, auch im Auslande, zu bill. Preisen. Detective-Office. All orders are quickly settled. Moderate terms. 5458

Lage tarieven. Prima referenties.

A. SCHRÖDER & Co.
 GROENMARKT 25-26-28
 's-GRAVENHAGE — TELEFOON 16173

SLAAPKAMER-AMEUBLEMENTEN
 GELAKT EN IN MAHONIE, BERKEN
 WORTELNOTEN, KERSEN, CITROEN,
 PALISSANDER, VOGEL-
 AHORN, EIKEN, ENZ.

1e KLASSE AFWERKING
 TOEZENDING VAN TEEKENINGEN
 EN MONSTERS HOUTSOORTEN

OP AANVRAGE

FANTASIE-MEUBELN
 VOOR SERRE-, SLAAP- EN KINDER-
 KAMER, UITGEVOERD IN KLEUR
 NAAR KEUZE

1e EN 2e ETAGE LIFT

Centraal-Europa kan men thans reeds spreken van een engmazig net met korten- en langen-afstands- vervoer; met plezier-, buurt-, personen-, vracht- vervoer, terwijl er sinds Mei '26 een flinke eerste stap is gezet op het moeilijke gebied van de nachtluchtlijnen door den nachtdienst Berlijn—Konings- bergen—Moskou. 6. De radiotechniek is met uit- nemend resultaat in dienst gesteld van het lucht- verkeer.

Dit onvolledige toestandsbeeld moest in uiterste korthed voorafgaan, om te verduidelijken, wat onder *indirectheden* wordt verstaan, en ga ik de opsomming en verklaring van de groote technische verbeteringen, die de jaren '26 en '27 gebracht hebben en die de vele en uiteenlopende toppraestaties in deze jaren hebben mogelijk gemaakt, korthedshalve voorbij. Die toppraestaties zijn: de vluchten van Cobham van Londen naar de Kaap en naar Melbourne en terug; de bereiking van den Noord- pool door Byrd; de lange afstandstochten van Fran- sche vliegers naar den Perzischen Golf, Fask in Beloedsjistan, Omsk in Siberië, alle zonder tus- schenlanding; de vluchten van Pinedo en Mittelhol- zer; de passagiersvlucht van Sir Hoare met zijne vrouw naar Delhi en terug naar Londen; de hoogte- vluchten tot boven 12.000 M. en eenige andere. Naar het zich liet aanzien, zouden zij voor '27 in de fe- nomenale transatlantische pioniersvluchten van Lind- berg en Chamberlin culmineeren. Men zou dus wel alle reden gehad hebben het ongeveer aldus te zeg- gen: dit een en ander is genoeg geweest voor '27; die 2 pioniersvluchten vormen een waardige „koep- el op de kerk”. Maar zulks bleek onjuist; men bleek hierbij eerst nog met onderbouw en steun- muren voor dien koepel te doen te hebben. Deze kwam, hoe kort ook, eerst daarna en de Hoofd- man, aan wie de onvergankelijke verdienste toe- komt dezen geweldigen koepel te hebben gebouwd en afgewerkt, dat is Fokker.

Laat ons thans van de beeldspraak afstappen en eens nader bezien, wat die koepel te beteekenen heeft. Daartoe moeten wij vragen: waaruit bestaat hij? Welnu, het antwoord moet dan luiden: voor- eerst dat hij niet uit volkomen gelijksoortige bouw- deelen bestaat en ten andere, dat men van hem zeggen kan, dat hij in den ongeëvenaard korten tijd van tien dagen is gebouwd en voltooid; deze zullen worden een dekade van historische beteekenis: n.l. in het algemeen voor de luchtvaart in haar geheel; in het bijzonder voor die van Nederland en, als men het zoo zeggen mag, in het bijzonderst: voor Fokker zelve. Onder dekade wordt n.l. verstaan het derde tiental dagen van de maand Juni 1927. In dat korte tijdsbestek vielen de navolgende unikaal groote ge- beurtenissen:

1. Het tweemotorige vliegtuig, de F VIII, als nieuw en van zijn vermaarden voorganger sterk af-

wijkend type, wordt in dienst gesteld met de passagiersvlucht van Amsterdam naar Londen. Al- biedt plaats voor 15 passagiers en 2 piloten. Al- aan de gestelde eischen blijft beantwoorden, het bestemd, om in den zomer van '27 in aan- en afhaal naar Port Saïd te vliegen, in aan- op de mailbooten naar en van Sabang en zal dan ± 3600 K.M.-afstand van Amsterdam tot Port Saïd, in ± 20 vlieguren kunnen afleggen, daar de snelheid heeft van ± 180 K.M. per uur. De kleine a van de gelijksoortige vlucht naar Mas- en terug van 1926, zal dus volgen de groote die voor Port Saïd en terug. Welke weg zal ge- worden, hetzij over Constantinopel—Syrië, over Marseille—Tripolis, is mij niet bekend. Re- stellenden worden voor nadere inlichtingen om- dit merkwaardige vliegtuig verwezen naar het kerbulletin voor Mei 1927.

2. De behouden aankomst te Honolulu van de Fokkervliegtuig met 2 inzittenden op 27 Juni ± 25 uur achtereen in de lucht te zijn geweest onder de moeilijke omstandigheden van een Westvlucht over den — 3000 K.M. langen afstand van San Francisco is deze pioniersvlucht zoo'n goed succes volbracht.

3. De behouden aankomst van de eerste passagiersvlucht met 5 personen op 30 Juni te Port Darwin in 15 dagen, maar netto in slechts 86 vlieguren. Daarentrent wordt hier verder gezegd, want er is reeds en zal spoedig nog meer over- gemeen bekend worden gemaakt; daarbij zal dat het thans voor eene bespreking nog te vroeg zoude zijn en men beter doet, om daarmede wachten tot de, naar vurig gehoopt, behouden aankomst te Amsterdam op eind Juli. Volstaan hier worden met de vermelding van het feit, aan deze eveneens zoo uitnemend geslaagde pioniersvlucht (de groote en gunstige beteekenis worden toegekend, dat zij een machtigen stimu- zal kunnen worden voor de bespoedigde toekoming der reeds in zeer bedenkelijk verre hoede geraakte Trans-Soenda verbinding Singapore—Port Darwin, echter door een Nederlandsche niet door een Britsche luchtlijn. Het zag er mee uit; maand aan maand, jaar aan jaar, voor- voorbij en met klimmende zorg keek men naar de oogenblik in 1928, waarop de Brit, met een op Nelson's woord, zou zeggen: „Every man done his duty in the creation of the airline London—Melbourne; except Holland.” Deze merke- dige, aan een onvergetelijken buitenstaander tenlander te danken, toevals- en geheel pro- gramatische vlucht zal dan ook een buitenge- beteekenis in zedelijken zin hebben, doordien zeer gewichtige gevolg zal hebben van ons voorn- smaadt te kunnen behoeden, van op het voorn- noemde „woord” het antwoord schuldig te

Feuilleton.

Herinneringen van een oud-Ind. officier.

V.

Het garnizoensleven van een jaar of dertig geleden.

(Vervolg).

Onder die Boegineezen en Madoereezen waren enkele beruchte typen, die reeds maanden lang in dienst waren, maar slechts enkele dagen dienst hadden gedaan, daarentegen den overigen tijd hadden doorgebracht als vermist, afwezig, in arrest of in het hospitaal. Dat waren van die sujetten, die, nauwelijks in dienst gekomen, drosten, na eenigen tijd werden opgevat, in dien tusschentijd zich vaak hadden schuldig gemaakt aan desertie (door het eiland Java te verlaten) of eenig ander misdrijf, waarvoor zij voor den krijgstraad moesten verschijnen, in ieder geval het meerendeel van hun uniform- en uitrustingstukken hadden verkocht. Uiteraard werden zij of met provooft gestraft of in voorloopig arrest gesteld, tenzij opname in het hospitaal noodig was, waar zij in de blokzaal werden ondergebracht. Sommigen hunner betoonden een buitengewoon talent om ondanks zorgvuldige bewaking uit die arrestlokalen te ontsnappen; de anderen waren al heel gauw verdwenen na één of enkele dagen opnieuw dienst te hebben gedaan. Een paar hunner oefenden zelfs in hun afwezigheid het be- roep van struikroover op den weg van Magelang naar Djocjacarta uit. Dergelijke typen bezorgden

door onderzoeken, krijgstraadzaken en admini- tieve moeilijkheden hun chefs een maximum met minimum bate voor de opleiding, terwijl schuldstaat zoodanig bedrag aanwees, dat zij al zouden zij verder niet meer drossen en de tweede klasse van militaire discipline we- geplaatst, eerst jaren later die schuld konden ben aangezuiverd. Om hun verder zoo weinig gelijk gelegenheid te geven goed te verkoopen, hun na terugkomst niet meer dan het hoogste dige aantal uniform- en uitrustingstukken strekt; sommige compagniescommandanten gen zelfs zoo ver, dat zij zulke heeren in van zakken vervaardigde kleeren lieten exercereen. Die heeren waren toen nog niet beïnvloed de bioscoop, want die had zijn intrede in Indië niet gedaan. Vele jaren later kwam er in Indië een type voor den krijgstraad, die zich zelf noemde en wiens levensloop werkelijk een- nend filmnummer kon opleveren. Onder me- hij, als gedrost soldaat, in een ander garnizo- korporaal boven water te komen, zonder dat werkelijke staat dadelijk werd onderkend. Te- zijn zaak voor den krijgstraad aanhangig was delinquent, die een buitengewoon mooie schreef, met schrijverswerkzaamheden werd treedt hij op zekeren dag met een boek onder arm op den schildwacht toe, die belast was de bewaking van de hekdeur, die het provooft met de daarvoor gelegen militaire auditie van Brutaalweg noodigt hij dien schildwacht uit hem den sleutel te geven van het naast die ge- gelegen lokaal, voorwendende, dat de provooft geweldige hem had gelast om in dat lokaal te ven. De schildwacht is zoo dom om er in te

DANSINSTITUUT „HENRI”

EX-DANSEUR HOTEL DES INDES
 ARCHIMEDESSTRAAT 64 DEN HAAG TEL. 37007
 EERSTE KLAS INRICHTING VOOR
 Modern Dansonderwijs en Maintienlessen volgens Fransche methode
 Specialist in CHARLESTON, BLACK BOTTOM, TANGO, enz., enz.
 PRIVE EN CLUBLESSEN

Het zal, vooral ook, en in zeer nauw verband met het bij 50. vermelde, alle Nederlandsche geweken wakker roepen als een luid-klinkend en opwekkend Jan-Pak-aan. Er is echter gelukkig vrij veel voorbereidenden arbeid voor verricht, en onzichtbaar voor de goe-gemeente en de massa. Men kan wel met groote zekerheid zeggen, dat deze vlucht van zeer gunstigen invloed zal zijn op het nemen van eene spoediger beweging omtrent de concessieaanvraag der K.L.M. om het uitoefenen van het luchtvaartbedrijf in Indië. Zal die concessie gegeven zijn, dan ben men niet meer bevreesd te zijn voor eenig aan bekwaamheid, beleid en voortvarendheid zijde van den concessiehouder, gegeven al het loffelijke en zeer voortreffelijke, dat de M. hier te lande heeft tot stand weten te brengen. Dit ging van 1919—'27 in duidelijk en verblijvend stijgende lijn. Moge zij, ook als belooning lange, lange wachten, thans een geëffend en oef pad vinden tot den grooten dag, naar gereeds in '28, waarop ook op 't groote schakel-Singapore—Melbourne de Nederlandsche luchtvaartdienst zal openen in geheel gelijkwaarmenwerking met de tricontinentale Britsche Londen naar Singapore.

eene nieuwe, veel belovende, zeer belangwekkende aera heeten. Daarmede is voor haar weer een mijlpaal bereikt, een groote mijlpaal! Maar ook aan Fokker moet deze subsidiewet eene groote vreugde en voldoening schenken. Nu kan men weer vrij adem halen en ten onzent voortgaan op de baan der verdere vervolmaking van de Fokkervliegtuigen, vooral ook in economischen zin; daaromtrent is het laatste woord stellig nog niet gesproken.

Fokker moet wel, maar in omgekeerden zin, over deze dekade het gevoel hebben van den „man die de klappen krijgt”, of juist „heeft gekregen”; want wel nooit te voren heeft hij in zoo'n korten tijd zooveel eclatante successen gehad; luchtvaart-successen bovendien, waarop ook zijn vaderland en daarboven uit de geheele „Cultuurmenschheid” zeer verheugd, ja waarop zij ook trotsch moet zijn; want ze hebben het zelfvertrouwen versterkt, andere luchtvaarttechnici geprikkeld tot vernieuwde scherpheid van hun vernuft en tot verdere vruchtbare ontplooiing hunner begaafdheid; zulks ten belange en ten bate van het menschdom en vooral van die menschen, voor wie het leven bijzonder kort is, de tijd zeer snel voortgaat en voor hen bij uitstek „geld” is.

3 Juli '27.

De ontvangst der Indische militairen in de Residentie.

Het verblijf hier te lande van het detachement Indische marechaussees, dat herwaarts kwam om mede de laatste eer te bewijzen aan het stoffelijk overschot van Generaal Van Heutsz, spoedt ten einde. Den 13en Juli zullen ze zich te Rotterdam op het s.s. Insulinde, dat hen terugvoert naar het vaderland, inschepen.

Gedurende hun verblijf, dat ruim een maand duurde, heeft het dit kranige troepje uitverkorenen van het dappere Indische leger gelukkig niet ontbroken aan talrijke blijken van sympathie, van de zijde der autoriteiten zoowel als van het publiek.

Niet alleen viel hun de hooge onderscheiding te beurt te worden ontvangen en toegesproken door H. M. de Koningin in Haar paleis „het Huis ten Bosch” te 's-Gravenhage, maar ook tal van plaatsen, verenigingen o.a. beijverden zich als om strijd dien militairen te toonen dat men hier volkomen beseft hoeveel het moederland verplicht is aan de inheemsche „steunpilaren” van het Nederlandsch gezag in Indië.

Na de bezoeken aan Amsterdam, Arnhem, Rotterdam, Breda, Enidhoven, Maastricht, Middelburg

doch niet dan na rijp beraad „Neen” antwoorden, hoewel die schuld hoogstwaarschijnlijk was. Gelukkig deelde de krijgsraad mijn gevoel. De sergeant was geen slecht mensch, vermoedelijk had hij in een vlaag van zenuwoverspanning den aanslag gepleegd.

Maar ik dwaal af van mijn recruten. Deze vormen over het algemeen nu niet de beste elementen van hun volk. Het was dan ook verre van eenvoudig om van hen behoorlijke soldaten te maken. Een van de moeilijkste problemen was om hen behoorlijk te kleeden, te meer, omdat hierbij de medewerking van het kader wel te wenschen overliet. Zoo had na de ontvangst van eene vernieuwing de compagniescommandant de kleedinginspectie reeds eenige keeren moeten herhalen en nog was hij niet tevreden. Daarom gaf hij met het oog op de aanstaande inspectie van den korpscommandant aan de beide pelotonscommandanten de opdracht om 's middags na te gaan of zijn terzake gegeven bevelen naar behooren waren uitgevoerd. 's Ochtends waren reeds eenige soldaten van mijn peloton, waarschijnlijk uit baloorigheid over deze herhaalde inspecties, gedrost. 's Middags was ik uiteraard benieuwd, of zij reeds waren teruggekeerd, toen mij werd gerapporteerd, dat de inspectie niet kon doorgaan, omdat een nog grooter aantal er vandoor was gegaan en de overige militairen van het peloton op patrouille waren gezonden om hen op te sporen. Uit een daarna gehouden onderzoek bleek, dat een Madoereesch korporaal, die steeds slap zijn dienst deed en die, na jarenlang zonder straf door de mazen van het net had weten door te sluipen, eindelijk een welverdiende straf had gekregen, hierdoor zoo gebelgd was op den nieuwen compagniescommandant

b469

M. A. J. LINNEWEEVER

LUXE EN ORTHOPAEDISCH MAATSCHOEISEL
 LEVERANCIER VAN H. M. DE KONINGIN
 EN Z. K. H. DEN PRINS DER NEDERLANDEN

WESTEINDE 32A :: DEN HAAG
 OPGERICHT 15 JAN. 1827 TELEFOON 1551

Onze Luxe Maatschoeisel heeft een voorname snit en een goeden pasvorm. Ons Orthopaedisch schoeisel bezit goede prothesen en maskeert de abnormaliteit. Ons maatwerk is niet te vervangen.

ONROESTBAAR STAAL

Tafel-, Dessert- en Fruitmessen worden niet meer aangetast door azijn, mosterd, fruit enz. Messenplank onnodig. Alleen afwassen. Voordeelige prijzen.
 Het Ideaal voor de Tropen 5043
FONDERIE'S STAALWARENHANDEL
 Gevest. Ao. 1839 - Achterom 17, Den Haag - Tel. 13602
 Alle Staalwaren in de grootste sortering verkrijgbaar

ARBEIDSBEURS VOOR DEN OUD-IND. MILITAIR

Gevestigd te NIJMEGEN
 Oude Varkensmarkt 41-53 Telefoon 1865

Geopend van 9—12 v.m. en van 2—4 uur n.m.
 Zaterdags na 12 uur gesloten

Directeur A. VAN BOXTEL

Correspondentschappen in vele plaatsen.

Correspondentschap te

- AMSTERDAM, J. van Loggem, Cilliersstraat 30h
- DEN HAAG, G. J. L. Verhoeven, Valkenboschk. 34
- ROTTERDAM, J. F. Ferwerda, Calandstraat 24b
Telefoon van 9—12 10733
- ARNHEM, G. J. Hoetink, Ammastraat 58

H.H. Werkgevers!

Bovengenoemde Beurs stelt zich ten doel Oud-Indische Militairen aan den arbeid te helpen.

Zij is nagenoeg te allen tijde in staat om degelijke Oud-Indische Militairen beschikbaar te stellen voor verschillende betrekkingen, als bijvoorbeeld:

- Boekhouder, Kantoorbediende, Concierge, Huisbewaarder, Portier, Fabrieksopzichter en -waker, Jachtopziener, Magazijnmeester, Magazijnknecht, Wissellooper, Ploegbaas, Depôthouder, Huisknecht, Hulpmonteur, Stoker centrale verwarming, Knecht van de apotheek en ander Personeel voor Zieken- en Weeshuizen, waaronder ook gediplomeerde Verplegers, Controleurs en Wakers voor den Nachtveiligheidsdienst, Telegrafisten en Telefonisten, Koks, enz., waaronder geschoold Personeel.

De personen zijn allen vrij van militaire plichten. Gaarne houdt zij zich aanbevolen voor Uwe aanvragen om personeel, zoowel hier te lande als in Ned. Oost- en West-Indië.

P. DE KAT ANGELINO

MOEDRA'S OP BALI

MET 60 TEEKENINGEN VAN TYRA DE KLEEN

PRIJS gecart. f 9.— geb. in geh. linnen f 11.50
 „Hoe voortreffelijk zijn de priesters zelven geteekend. Met goed overleg is, zoowel in de serie Boeddha-priesters als in die van de Sjiwa-priesters, iedere persoon tweemaal geteekend, van voren en van terzijde, daardoor wordt de houding van het lichaam en in 't bijzonder van de handen zeer duidelijk.”
 S (N. Rott. Crt.)
 Uitgave v. d. N. V. „ADI-POESTAKA”, Den Haag

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.

Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.

tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië

Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te Amsterdam en te Batavia. 5215

N. MAC LEOD

DE OOST-INDISCHE COMPAGNIE ALS ZEEMOGENDHEID IN AZIE

Eerste halve Eeuw, 1602-1650 - Twee Deelen met Atlas

Uitgave VAN BLANKWAARDT & SCHOONHOVEN
Rijswijk, 1927 5460

VERZEKERT UW RIJWIEL

bij de

's-Gravenhaagsche Rijwielverz.-Mij.

Conradkade 56 — Den Haag 5417

Premie 3 pCt. der waarde
(Minimum f 3.—)

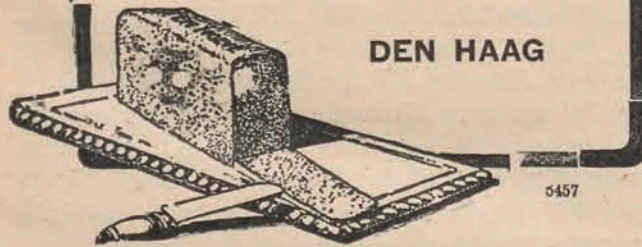
Aanbevolen voor Leden van „Oost en West” en Repatriërenden - Tel. 34485

ROGGEBROOD

FIRMA

GEBR. TEN HOEVE

DEN HAAG

Ter overweging

De Bond van Vruchtenhandelaren te Londen, heeft dezer dagen eenige merkwaardige cijfers openbaar gemaakt. Verleden jaar besloot hij tot een groote advertentie-reclame onder het motto „eat more fruit”. Het gevolg is geweest, dat voor twaalf miljoen Gulden méér werd omgezet dan het jaar te voren. Over de twee jaren, waarin de reclameveldtocht voor het eten van fruit werd ondernomen, hebben de advertentiekosten nog geen f 1.200.000 bedragen, terwijl het bedrag van den omzet in dezelfde periode is toegenomen met

24.000.000 Gulden

C. HOOGENDOORN BOUWT HEERENHUIZEN

op DUINZICHT aan de RUYCHROCK- en VAN-NIJENRODESTRATEN bij den Waalsdorperweg, op vrijen grond (zandgrond), in prijzen van f 12.000.— en f 18.500.—. Verstrekt desverl. ook Hypotheek. Bouw volgens ontwerp van de architecten VERSCHOOR en VAN DER WEELE, en te huur Winkelhuizen en Bovenhuizen aan de Verlengde Oostduinlaan. Inlichtingen: Directieket Ruychrockstraat en Teplaan 201, Den Haag, Telefoon 15167 en 33227. 5391

en andere plaatsen, zullen ze, vóór hun vertrek, nog eenige dagen vertoeven in de Residentie, waar de gasten eveneens een hartelijke ontvangst en een zeer afwisselend programma wacht, n.l.:

Aankomst te 's-Gravenhage (na een bezoek aan Middelburg) op Donderdag 7 Juli, 8 uur 18 minuten n.m., daarna vertrekken naar de als verblijf aangewezen Alexanderkazerne.

Vrijdag 8 Juli. Om 9.30 uur voorstelling aan- en inspectie door Zijne Exc. den Minister van Koloniën; van 8—10 uur autofoet door Den Haag en omstreken, aangeboden door genoemden Minister; om 1 uur boottocht naar het Kagermeer (tevens bezoek aan Warmond), gevolgd door middagmaal in het Café-Restaurant op „Houtrust”, een en ander aangeboden door de Vereeniging „Oost en West”; om 8 uur gezellige bijeenkomst in de „Twee Steden”, aangeboden door Ridder der M.W.O. en oud-onderoff. van het O.-I. leger.

Zaterdag 9 Juli. Om 9 uur v.m. afhalen van de Alexanderkazerne door de muziek van de Kon. Militaire Kapel, marcheeren naar de Maliebaan en vandaar per auto's naar Waalsdorp; in den namiddag bezichtigen van het Kon. Paleis, het Vredespaleis en het Oranje-Nassau Museum; des avonds bijwonen van Ter Hall's revue in het gebouw van K. en W., daartoe in de gelegenheid gesteld door de afd. Den Haag van de N.-I. Officiers-Ver.

Zondag 10 Juli. Voormiddags bezoek aan Scheveningen, het Wandelhoofd en verdere bezienswaardigheden van Den Haag; 's avonds om 8 uur godsdienstoefening voor de protestantsche militairen in het gebouw van de Chr. Jonge Mannen-Ver. aan de Prinsegracht. Ds. Ferguson, die de oefening houdt, zal in de Maleische taal spreken.

Maandag 11 Juli met den trein van 8.18 v.m. (Station S.S.) terug naar Nijmegen.

Van Week tot Week.

Dinsdag 28 Juni tot Maandag 4 Juli.

Indologische leergang. Door de Afd. Volkenkunde van de Kon. Vereeniging Koloniaal Instituut te Amsterdam zal van 12 Sept.—10 Dec. a.s. wederom een Indologische leergang worden gehouden. (Op het programma zullen we binnenkort de aandacht vestigen).

Achtste Koloniale Vacantie cursus voor Geografen. Van 27—29 December e.k. zal vanwege het Comité voor Indische Lezingen en Leergangen weder een Koloniale Vacantie cursus voor Geografen worden gehouden.

De passagiersvlucht naar Indië. De eerste passagiersvlucht Amsterdam—Batavia behoort weder tot de geschiedenis; met spanning wacht

dant, dat hij zijn landgenooten-recruten had opgestookt om te drossen, hetgeen hem bij het overwicht, dat het kader op de jonge soldaten had, niet moeilijk was gevallen.

Met zulk kader moest men dikwijls werken.

En toch hebben vele van de aldus opgeleide soldaten in de daaropvolgende jaren met ere deelgenomen aan de krijgsverrichtingen in verschillende gedeelten van den Archipel en in hun nederige betrekking met ijver, trouw en veel plichtsbetrachting tal van vermoenenissen en ontberingen doormaakt. Zij hebben deel uitgemaakt van het leger in zijn meest glansrijke periode, toen het wist te volbrengen, wat tevoren door bijna iedereen onmogelijk was geacht. Zij hebben hun steentje bijgedragen tot de pacificatie van de buitengewesten en den daarop gevolgden wonderbaar snellen opbloei van geheel Nederlandsch-Indië.

Hun beste leerschool hebben zij evenwel te velde doorlopen; daar leerden zij in de eerste plaats van hun oudere kameraden. Kon men op Java aan de gezichten de recruten van de oudere soldaten onderscheiden, op Atjeh zag men een soortgelijk verschil tuschen de soldaten, die reeds het noodige hadden medegemaakt en de pas van Java aangekomen nieuwelingen. Zij hadden veel flinkere gezichten.

Met alle waardeering voor hetgeen de recruten van de laatste jaren der negentiende eeuw als soldaat te velde hebben gepresteerd, moet worden erkend, dat — zooals later is gebleken — zoowel aan de toenmalige recruten- als aan de kaderopleiding nog zeer veel viel te verbeteren.

Onderwijl groeiden de geruchten over een aan-

men thans op 't verloop van de terugreis, welke den 6en Juli aanvangt. Volbracht Van der Hoop zijn beroemde Holland-Indië-vlucht in 20 dagen reizen, het Fokkervliegtuig met als passagier de Amerikaansche luchttoerist Van Lear Blom legde hetzelfde traject af in slechts 13 dagen. Thans wacht wederom een Nederlander om een poging te doen dit record te verbeteren. De bekende vliegenier luit. Koppen n.l. zal naar verluidt — op 1 Oct. a.s. een vlucht naar Indië ondernemen, welke hij zich voorsleedt 10 dagen te volbrengen. Hulde aan de moedige wegbereiders voor eene geregelde verhouding tusschen Nederland en de Oost!

Prof. Dr. E. C. Julius Mohr. Aan de Rijks-Universiteit te Utrecht is benoemd tot bijzonder hoogleeraar in de tropische staathuishoudkunde, bijzonderlijk tot het geven van onderwijs in kennis van den bodem van Ned.-Indië. Dr. C. J. Mohr, te Amsterdam.

N.V. Philips' omroep Holland-Indië. Dezer dagen is te Amsterdam opgericht de N.V. Philips' omroep Holland-Indië met een kapitaal van f 1.000.000, waarvan reeds geplaatst meer dan f 500.000.

Luchtpostverbinding Batavia-Soerabaja. Batavia, 28 Juni (Aneta). 1) De geregelde luchtpostverbinding van Batavia naar Soerabaja in aansluiting op de mailbooten, vangt aan met de mail, die aangebracht zal worden met het schip Tambora van den Rotterdamschen Lloyd, op 3 Juli a.s. te Tandjong Priok vertrekken wordt.

Van Volksraadleden. Batavia, 28 Juni (Aneta). heer Oostmeijer (N. I. V. B.) heeft met 10 andere ontslag gevraagd als lid van den Volksraad van Batavia, 1 Juli (Aneta). Bij de Indische tegenwoordiging van de Vereeniging van Europeesche Ambtenaren bij het Binnenlands Bestuur is een voorstel ingekomen om

assistent-resident Middendorp, lid van den Volksraad van de fractie der Indische Sociaal-Democratische Partij, als lid van de vereeniging te royeeren naar aanleiding van zijn uitspraken in den Volksraad tegen de overname daarvan hij zelf deel uitmaakt. Dit voorstel zal binnenkort worden behandeld.

Prof. Dr. Snouck Hurgronje. Men meldt uit Leiden aan de Msh.: Indertijd hebben wij meegedeeld dat er pogingen zouden worden aangewend om het mogelijk te maken, dat prof. dr. C. Snouck Hurgronje, ook na het neerleggen van het hoogleeraarsambt wegens het bereiken van den

1) De tekst der Aneta-telegrammen is ontleend aan het „Vaderland”.

staande expeditie naar Pedir tot zekerheid aan werd het bekend, dat van het Magelangsch genietroepen daaraan zouden deelnemen. In '98 zouden de troepen vertrekken. Een door het gediend verzoek om overplaatsing bij het 2e bataljon werd ingewilligd. Daar omstreeks dien het Beaumont-enkelladergeweer, waarmede de fanterie was bewapend, werd vervangen door tegenwoordige Männlicher-repeteergeweer M. 98 de bataljons, die te velde zouden trekken, ten ste vóór dien tijd de voorgeschreven schietoetsen moesten hebben doorlopen, bestond de bataljon bij het tweede bosje (bataljon) in hoofdzake schieten en nog eens schieten, afgewisseld met flinke marschen in het lieve bergterrein nabij gelang. Die klimpartijen vormden echter een slecht bescheiden vooroefening voor de tochten door Atjehsche gebergte.

De laatste maanden vóór het vertrek kenmerkte zich door een bijzonder feestlustige stemming waartoe vooral een groote club van getrouwde jonge meisjes en ongetrouwde officieren veel droeg. Er ging bijna geen week voorbij zonder een of ander lid van die club een aanleiding te verzinnen om er een avondje van te maken. woonlijk een dansje met wandelend souper. Bij zondring gingen de genoodigden dan vóór drie naar huis. In het bijzonder bracht een oudere gedetacheerde luitenants van het Nederlandsche leger leven in de brouwerij. Dat was de type, dat buiten de diensturen vrijwel het grootste deel van zijn tijd in de soos doorbracht en slecht thuis kwam om te eten, te slapen, zich te kleeden en te baden. Hij leefde in zooverre geregeld, dat hij

JAC. HUIZER
HEEREN
MODE-ARTIKELN
 RUIM GESORTEERD
THOMSONPLEIN 22, DEN HAAG

GARAGE JANSEN
 Rijksstraatweg nabij Viaduct
WASSENAAR
 TEL. KIEVIET 562 (Haag)
BENZINE LAADSTATION
REPARATIEWERKPLAATSEN
VERHUUR LUXE AUTO'S
MODERNE TAKELAUTO

W. F. MEIJER - APELDOORN
 MAISON DE BLANC
 Hoofdstraat 93 Oppericht 1897 Telefoon 133
Heeren Modeartikelen
 GROOTSTE KEUZE
 Dassen, Boorden
 Manchetten, Overhemden en Pyama's
Specialiteit in alle soorten Ondergoederen
Ook voor de Tropen

jarigen leeftijd, aan de Leidsche universiteit colleges zou kunnen blijven geven.
 Naar wij thans vernemen, is men er in ge- deze pogingen te verwezenlijken en a curatoren der Leidsche universiteit er egestemd, dat prof. Snouck Hurgronje aan college zal geven in het Atjehsch. van Langkat overleden. Medan, 2 Juli (Aneta). Overleden is de Sultan van Langkat, Abdoldjalil Rachmat Sjah. Opvolger is zijn zoon Toengkoe Machmoed.
 reeselijk ongeluk. Soerabaja, 2 Juni (Aneta). Een groote Madoereesche prauw met honderd opvarenden is buiten het Oostgat omgeslagen. „K Krakatau” en drie marine-vliegtuigen vertrokken er heen en troffen de prauw on- tersteboven aan met 20 personen er op. Hier en daar dreef wrakhout, waaraan zich men- schen hadden vastgeklampt. Gevreesd wordt, dat de meesten verdronken zijn.
 ritaire examens. Leiden. Doctoraal examen in de rechtspraak. — H.H. C. G. J. Lambers, Mr. J. Bartelust en O. A. Gobius. — Econ. kandidaats- examens. — Indologie de heer G. W. van der Zwalm. — Taalkundig kandidaats-ex. Indologie de H.H. A. Ginsel, J. J. Meuke, F. A. E. van Wou- den, H. K. E. Wijers en J. H. Veenhuysen. — Kandidaats-ex. Indisch recht de H.H. W. G. H. van der Vliet en F. Pellerkoff.
 Wageningen. Landbouwhoogeschool. Inge- nieurs-ex. koloniale landbouw de H.H. P. van der Boorn, H. C. A. Klasing, L. H. D. Mulder, M. de Koning en M. G. Westenberg. — Ing. ex. koloniale landbouw de heer J. F. W. Essenburg. — Land-ex. koloniale landbouw de H.H. A. J. van der Pijl en P. H. Romswinkel.
 Utrecht. Taalkundig kandidaatsexamen In- dologie de heeren N. Commijs en A. v. d. Berg.
 tentoonstelling van Indonesische weefsels. De Vereniging van Vrienden der Aziatische Kunst houdt van 17 Juli tot 10 Augustus in „Pulchri- tudinis” te 's-Gravenhage eene tentoonstelling van Indonesische weefsels, voornl. van zgn. „kat”-weefsels. Verschillende musea, waar- onder het Rotterdamsche Museum voor Land- en Volkenkunde en 's Rijks Ethnogr. Museum te Leiden hebben medewerking toegezegd.
 mandant der Koloniale Reserve. Luitenant- kolonel der infanterie van het N.-I. leger W. C. van der Meulen is op zijn verzoek met ingang van 16 September a.s. cervol ontheven uit zijn betrek- king van commandant der koloniale reserve te Soerabaja. Tot zijn opvolger is benoemd de maj. van der infanterie van het N.-I. leger J. J. Barend- sen.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt.

Javaansche Dansers.
 Zooals wij onlangs hier reeds opmerkten: meer en meer leeren wij, Westerlingen, de Oostersche muziek en de Javaansche dansers kennen en waar- deeren, daar ze thans ook gelukkig veel meer dan vroeger in verschillende landen en plaatsen, onder alle lagen der maatschappij, voor oud en jong, ge- geven worden. Zoo lezen wij nu weer, dat op een tentoonstelling, welke van 7 tot en met 13 dezer te Bloemendaal gehouden wordt, o.a. Indische dan- sen zullen worden gedemonstreerd voor de jeugd. Dat bericht luidt:

„De leerlingen van het Kennemer Lyceum hebben een kleine Indische tentoonstelling ge- organiseerd, uit wat in den kring van ouders en belangstellenden voor schoons en belang- wekkends uit Indië aanwezig is. Deze tentoon- stelling wordt op Woensdag 6 Juli in de Aula van het Kennemer Lyceum geopend door mr. D. Fock, oud Gouverneur-Generaal van Ned.- Indië, die een korte inleidende rede zal hou- den.
 „De tentoonstelling, die in de eerste plaats bestemd is voor leerlingen van het Kennemer Lyceum en hun ouders, zal ook toegankelijk zijn voor leerlingen van andere scholen onder geleide, en voor het publiek.
 „Aan de tentoonstelling zullen enkele attrac- ties verbonden worden, b.v. een gelegenheid om Indische gerechten te gebruiken; ook zul- len enkele lezingen plaats hebben, de bekende Indië-vlieger, de heer A. N. J. Thomassen à Thuesink van der Hoop, zal spreken over zijn vlucht naar Indië in verband met die van on- lanks; prof. dr. J. van Rees zal van zijn jong- ste reis door Ned. Oost-Indië komen vertellen; nog enkele sprekers zijn uitgenoodigd. Op Za- terdag 9 Juli zullen Indische dansen worden gedemonstreerd, terwijl in den middag een thee wordt aangeboden door den heer en mevr. Dunlop uit Bloemendaal.”

Dit is de manier om het opkomende geslacht voor Indië te doen voelen, mede langs de wegen der schoonheid.
 De Londensche correspondent van „Het Vader- land” schrijft in het avondblad van 27 Juni j.l. onder het hoofd:
Een Javaansche Danser te Londen.
 „Het Century Theatre in Archer Street, een van die kleine kunstzalen met balkon, juist groot genoeg voor een schouwspel, dat niet is

DE N.V. BEGRAFENIS-ONDERNEMING
„SIMPLICITAS”
 VAN W. J. INNEMÉE & ZONEN TE 'S-GRAVENHAGE
IS ONMIDDELIJK IN HET BINNEN-EN BUITENLAND TE ONTBIEDEN VOOR REGELING VAN EEN TRANSPORT, BEGRAFENIS OF CREMATIE
KANTOREN: DENNEWEG 71-73
 GARAGES, KISTENMAKERIJ EN DRUKKERIJ: HOOIKADE 43-57
TELEFOON: 11314 EN 12890

HERMAN MIDDENDORP
HET ZWARTE VENSTER
 MET BANDVERSIERING VAN JOH. L. TER VEER.
 Ingenaaid f 3.25, gebonden f 4.50.

„... Middendorp heeft den waren toon getroffen. Nergens hindert ons een valsch geluid. Hij is noch sentimenteel, noch stoort ons een te realistische uit- weiding of noodeloze mooi-schrijverij.”
 Frits Lapidoth in *De Nieuwe Courant*.
 „... Hoe dan ook, dit boek van Herman Middendorp is moeilijk te vergelijken met de hedendaagsche literaire verschijningen. Het is geen psychologische roman, ge- lukkig niet, en het is, wat zuiverheid van geest betreft, bijna niet aan te nemen als een schepping van dezen tijd.”
 Johan Koning in *De Indische Courant*.

Uitgave v. d. N.V. „ADI POESTAKA”, Den Haag

ld laat thuis kwam, soms zoo laat, dat hij bij staan met de tijdrekening in de war geraakte morgen met den avond verwarde. Zoo was op een middag zeer laat en vol whisky-soda huiswaarts gekeerd, toen hij 's avonds, over achten door militaire muziek werd ge- in de meening, dat het reeds ochtend was, het reeds uitrukte en hij zich had verslapen, hij haastig het bed uit, kleedde en wapende en vlug om zich in een inmiddels ontboden naar het kampement te spoeden, doch onder- vergissing te bemerken; hij was gewekt door muziek van de taptoe.
 waard gevoelde ook dit fuifnummer zich ge- om een feestje te organiseeren. Weliswaar daartoe eigenlijk geen bijzondere aanlei- en viel zijn verjaardag eerst in de tweede helft van het jaar, doch geen nood. Er was geen enkel tegen om het heugelijke feit zijner geboorte per jaar te herdenken en om bovendien dat jaar aan het eigenlijke feest veertien dagen een receptie met muziek en dans te den gaan. Zijn huis bood voor een en ander alles- voldoende ruimte aan. Het was de woning van getrouwd kapitein geweest, met wien hij had gewoond, doch die plotseling met spoed was plaatst. Aangezien er op dat tijdstip geen bebende op een woning vierde klasse in het oen aanwezig was, die zich nog niet verheugde genot van zoodanige woning, bleef onze luite- maar voorloopig dit huis gebruiken voor de en, het toilet en de rust.
 meubilair behoefte er niet te worden ver- voor de receptie, want de geheele inboedel hoofdgebouw beperkte zich tot een bed, een

grote rotanstoel en een schrijftafel, waarop een gendi. En toch was op de receptie alles keurig in orde, waartoe meubels, servies, glaswerk, vorken, lepels en messen links en rechts bij vrienden en kennissen waren geleend of bij leveranciers waren gehuurd.
 Ook deze receptie eindigde 's nachts om half drie. Het eigenlijke herdenkingsfeest van de geboorte zou echter niet in datzelfde Luis worden gevierd, want voordat 'et zoo ver was, vond de bewoner, op een middag uit de soos komende, zijn geheele meubilair, te weten het bed, de stoel en de schrijftafel, waarop de gendi, buiten staan en een nieuwen be- woner in het huis. Er was namelijk een kapitein nieuw in het garnizoen aangekomen, aan wien de woning was aangewezen met de mededeeling, dat deze dadelijk kon worden betrokken. Daar de nieuwe bewoner gehuwd was en hotelkosten wilde vermijden, verspilde hij geen tijd met zoeken naar den eigenaar van den kostbaren inboedel, dien hij in het huis aantrof, maar liet hij deze vriendelijk op straat deponeren. Dit leidde uiteraard wel tot een woordenwisseling met den vroegeren bewoner, maar het resultaat was toch, dat deze naar het hotel moest verhuizen. Ook moest hij omzien naar een andere gelegenheid voor het groote feest. Gelukkig stond het huis, waarin de notaris had gewoond, tijdelijk leeg en kon dat voor dien avond worden gehuurd. Voor den eigenaar sneed het mes aan twee kanten, daar hij de voornaamsle leverancier van dranken ter plaatse was.

(Wordt vervolgd.)

KONINKLIJK ZOÖLOGISCH
BOTANISCH GENOOTSCHAP
WORDT LID
 VRAAGT PROSPECTUS TEN KANTORE
BENOORDENHOUTSCHEWEG 2
 TELEFOON 11292 5041 DEN HAAG

Dr. RABINDRANATH TAGORE
Het Centrum der Indische
Cultuur
 PRIJS ! ! ! ! ! 0.60
 N.V. „ADI-POESTAKA” 'S-GRAVENHAGE

HOTEL - RUBRIEK

's-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde“, Bankapl. 2, Den Haag, Tel. 54148. Centr. verw. Warm- & koud water op de logeerk.

Pension PETRONELLA, G. Reijnstr. 36-38. 16 k. Logies m. ontb. f 2.50 p. p. p. d. Ook afz. Etag. t. huur. 5351 H. A. LEBBING, Cuisinier

Hotel Rest. „DUINOORD“ Sweelinckplein Spec. bezoekt d. Ind. Fam. 5020 OOSTERWIJK & V. D. LUUR

Hotel „Promenade“, Oude Schev. weg 21, Tel. 50454 Prachtige ligging. Matige prijzen. 5055

VERLOF DEN HAAG. Win.- en Zo.-verblijf bij Sch. Boschj. Pens. f 80 p. m. p. p. Dam. JANSEN, Malakkastr. 71. Best. ref.

HILVERSUM

Pension „PATRIA“ Lindenheuvel 2 Telefoon 2198

ZOMER- EN WINTERVERBLIJF

Aanbevelend, N. J. VAN RANGELROOY

ROTTERDAM

VIERHOUTEN (G.)

DEN LINDENHOF te VIERHOUTEN bij Nunspeet

Gezellig Vacantiehuis, gelegen te midden van Bosch en Helde Prijs f 2.50 per dag

Voor het bereiden van een goede rijsttafel zijn de **Recepten van een Indisch Kokki**

onmisbaar „De Ind. Rijsttafel“ door FR. BLOM, Schrijver van „Moderne Kookkunst“, verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgeefster Nobelstraat 20, Den Haag.

PRIJS f 1.00

MAISON BLOM

2e Schuytstr. 77-79 - DEN HAAG - Tel. 33703

HET ADRES VOOR

DINERS AAN HUIS BEZORGD

WIJ VERVAARDIGEN

ALLE soorten drukwerk met één uitzondering: het slechte.

Een proef zal U overtuigen zoals zoovelen vóór U overtuigd werden en onze klanten bleven.

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN DEN HAAG :: NOBELSTRAAT 20 :: TEL. 11987

HOTEL DES INDES

WELTEVREDEN (BATAVIA) 5350

Oudste en modernste Hotel ter plaatse

ZEER BILLIJKE TARIEVEN

voor de massa, maar voor de weinige fijnzinnigen, die er den adel van verstaan, was gisteravond vol. Raden Mas Jodjana had, wat men noemt, een goede zaal: een uitstekende vertegenwoordiging uit de Nederlandsche kolonie, waaronder in de eerste plaats onze gezant en mevrouw de Marees van Swinderen moeten worden genoemd, en een zeer groot aantal Engelschen, die in het noodweer gisteren niet naar het achterland van Noord-Kensington zouden zijn getogen, als zij geen oogen hadden voor exotische kunst. En toch, hoe rommelig en banaal deed die welgevulde zaal vol westerlingen aan, tegen dat uiterst sobere tooneel, waarop één schoone oosterling zijn adellijke kunst verbeeldde.

Wij zagen hem als den waren strijder Ardjoeno uit de Bhagavad-Gita en als den ijdel koning Kelono, in den dans, gewijd aan den rijstbouw en als den mystischen vogel Moeschar, in de verrijzenis van Miroedho, die zijn ketenen afschudt, en als den schrikkelijken demon Raksasa, als Krishna den fluitspeler en in de schoone apotheose van den God der wijsheid Vishnoe. Over dit alles valt luttel nieuws te vermelden. Raden Mas Jodjana is in Nederland genoegzaam bekend en woorden van lof over zijn stijl, zijn opvatting en artistiek gevoel zijn onnoodig. Interessant echter is het, dat op een uiteraard koel en gereserveerd publiek als het Engelsche, deze kunst zulk een indruk maakte, dat na elk nieuw nummer het applaus hartelijker werd en tot steeds meer terugroepingen leidde. De muziek — een piano, die gamelanmuziek trachtte te vertolken — was goed, de inleidingen leken grootendeels overbodig, zelfs voor een Engelsch publiek.

De Javaansche danser, R. M. Jodjana is, zooals de correspondent terecht opmerkt in Nederland bekend en gewaardeerd. Voor den Westering is zijn kunst gemakkelijker te begrijpen dan de klassieke Javaansche dans.

In de Januari-aflevering van „Oedaya“ heeft hij zijn standpunt uiteengezet, waarop wij ook dezerzijds reeds de aandacht vestigden. In hetzelfde tijdschrift van Juni j.l. richt de heer Th. B. van Lelyveld, naar aanleiding daarvan, een „Open Brief“ tot hem, o.m. schrijvende:

„Een logisch gevolg van je aanleg, instincten, inzichten en verlangens is: dat je zeer persoonlijke kunst iets geheel anders laat zien dan wat men tot nu toe heeft verstaan onder Javaansche danskunst. Je hadt dus beter gedaan in je „Standpunt“ aanraking te vermijden tusschen die danskunst en die van jou. Want het eenige standpunt, dat jij kan innemen is dit: dat je, los van den wajang wongdans, dus los van de daarin aangenomen principes over de legendarische figuren, los van de klassieke wetten, die dien dans beheerschen, je eigen opvattingen wenscht te uiten op een wijze zooals een „modern Javaansche danskunstenaar“ die voelt. Onder een modern Javaan is dan te verstaan: een Javaan die hereditair de eigenschappen van zijn volk bezit, maar die deze wijziging of aanvult naar in het Westen opgedane ondervindingen. Het valt n.l. te betwijfelen of, wanneer je op Java was gebleven, je danskunst zich ontwikkeld zou hebben in de richting, die zij zich nu gekozen heeft.

Hebt je iets tegen het standpunt zooals ik het daar neerschrijf? Ik geloof het niet, je composities bewijzen, dat dit het voor jou juiste standpunt is.

Zal iemand daarom je kunst minder waardeeren?

Ook dat geloof ik niet, integendeel, het zou onbillijk zijn je te verwijten een waarlijk uitnemend scheppend danskunstenaar te zijn niet alleen, maar bovendien, in jou moet de grondlegger worden gezien van den „vrijen Javaanschen dans“, die, niet rakende aan de tradities van den klassieken tooneeldans, in de uitingwijze een cosmopolitisch karakter draagt dan deze“.

In zijn antwoord hierop schrijft de heer Jodjana o.a.:

„Ik ben en voel me in wezen door en door

AMERICAN HOTEL - AMSTERDAM

Hotel en Café-Restaurant le Rang.

Schoonste Ligging - Modernste Inrichting
Electrische Verlichting - Centrale Verwarming
Electrische Personenlift
Omnibus aan 't Station - Matige Prijzen

A. W. VOLMER, Directeur.

Tel. Interc. 4737

Code 5th Edition A. B. C.

Javaan¹⁾, doch voor een klassiek-Javaansche danser heb ik me nooit uitgegeven, noch de tradities van de kunst van mijn volk geacht.

De leider van „Krido-Bekso-Wiromo“ heeft me persoonlijk meegedeeld, dat ze hebben gehaast om de bestaande wetten regels der Javaansche danskunst op schrift te stellen, omdat ze bang waren, dat deze anders binnen afzienbaren tijd zou ontgaan in een soort banalen amusements-dans. Ik 't met je eens, dat „Krido-Bekso-Wiromo“ uitstekende school is en den tijd begrijpt. Ik erken de groote verdiensten van deze door het op schrift stellen van de bestaande regels der Javaansche danskunst, waaraan een schoone traditie wordt bewaard, daarnaast wordt de mogelijkheid tot een beperkende en knottende leermethode open. Ik misken de oer-Aziatische oorsprong niet en dank daaraan mijn „begrip van de juiste stijl“, zooals jij 't noemt. Alleen onder je aandacht willen brengen, dat de kunst der Hindoes bijvoorbeeld, die in elk onderdeel is vastgelegd en overgeleverd, komen ten gronde is gegaan.

Men kan n.l. door het krampachtig vasthouden van overgeleverde traditie alleen, kunst, welke dan ook, doen voortleven. Schone tradities kunnen een grooten steun geven, doch de scheppingskracht, waarmede men het bestaande kan voortbouwen, is te zoeken in den kunstenaar zelf.”

Met dezen slotzin van zijn betoog zal wel ieder het eens zijn. Laat ons hopen, dat er nog genoeg Javaansche danskunstenaars zijn en zullen om zowel den vrijen dans, als den klassieke Tooneeldans te doen bewonderen. De woorden van Z.H. Prins Mangkoe Nagoro VII,⁴⁾ beschermheer van de vereniging „Jong Java“, geuit op het congres dier organisatie in December 1926, daartoe alle redten:

„Indien wij hier Jong-Java met de jongeren mogen vereenzelvigen, en deze jongeren wonnen zijn voor land en volk, dan heeft ter Java een toekomst. Doch alleen dan dit zoo zijn, als de jongeren zich eerst de zakelijke westersche kennis weten te verworven, en als zij vervolgens deze verworven kennis tot heil van land en volk weten aan te wenden.

„Hierbij dienen zij echter voor oogen te beden, dat het eigen wezen van ons eigen slechts dan Javaansch blijft, indien de jongeren van Jong Java als toekomstige intellectuelen hun westersche vorming weten te verwerken in eigen cultuur, zoodat de westersche wetschap wordt gebruikt als nieuwe kracht de wortels in eigen bodem beter te doen schieten.

„Het is niet de eerste keer, dat Java ontvankelijk heeft getoond voor invloeden van buiten af. Onze geschiedenis toch heeft kens getoond, dat wij in staat zijn vreemde invloeden door innerlijke kracht te verwerken

1) Hoezeer hun rhythmische muziek en dansen Javanen van jongsafaan in het bloed zit, bleek het Indisch Tuinfeest, waar het driejarig dochter van Pah Bouman zoo allersnoezigst tandakte. Ook hier geboren zontje van R. M. Noto Soeroto is getogen toen hij voor 't eerst de gamelan hoorde thuis de wijzen nazingen en er dansbewegingen maken. — Red.

2) Pangeran Ario Soerjodiningrat, die er zich zeer in verheugde, dat, tijdens zijn aanwezigheid in verscheiden Europeanen, ook totoks, de gamelan den leeren bespelen, zond onlangs een 80-tal op gestelde melodieën. De spelers kunnen dus, onder ding van Raden Aje Jodjana, flink aan 't oefenen o.a. voor een eerlang te geven uitvoering met de te Frankfort, waar thans een internationale tentoonstelling gehouden wordt, waarbij ook litteraire bundels Javaansche muziek in Javaansche handschrift) uit het bezit van mr. Jaap Kunst te zichtigen zijn. — Red.

3) Wij vernamen uit den mond van denzelfden danser dat 't den danser R. M. Jodjana, „geen kwaad zou ben gedaan, als hij de techniek van den dans aan school had geleerd.“ — Red.

4) Naar verluidt, koestert Z. H. het plan om eerlang met zijn gemalin, de aanminnige Ratoe Timoor, naar Nederland te komen. Velen zullen hen beiden welkom heeten. — Red.

FIRMA SEGAAR
 DEN HAAG
 SPUI 218 TELEF. 12902
 THOMSONLAAN 93 TELEF. 33667
COMPLETE MEULILLERING
 EN SCHERP CONCURREERENDE PRIJZEN
 VRAAG BESTEKKEN EN PRIJSOPGAAF

het eigene te verdiepen, zijn uitingen op hooger niveau te brengen. Als wij thans hiertoe niet meer in staat zouden zijn, dan bewijst dit, dat onze innerlijke kracht aan het tanen is.
 Echter gezien de opleving op velerlei gebied, die wij thans kunnen constateeren, behoeven wij ons niet ongerust te maken voor de naaste toekomst en mogen wij de verwachting koesteren, dat die toekomst veel schoons in zich bergt.
 Wij, Nederlanders, er ons een eer in stellen Oosterling zooveel mogelijk in deze richting werkzaam te zijn, terwijl zij zelve o.a. van de zoodanige innerlijke beschaving der Javanen ook veel kunnen leeren.

Overzicht uit de Indische Bladen.

UIT DE EUROPEESCHE PERS.

De malaria-bestrijding.

Soer. Hbl. (27 Mei, 3de bl., Z.) ziet met terug op den meer dan vijfjarigen arbeid van het Centraal Malaria-bureau te Batavia, dat de bestrijding over den geheelen Indischen archipel heeft geleid, — een arbeid, welke één der gronden is tot rechtvaardiging van het Westers gezag over deze tropische volken. In 1921 is de geheele malaria-bestrijding gebracht onder supervisie van prof. Rodenwaldt, iemand die op gebied der organisatie van saneeringswerk en sanitischen arbeid op groote schaal elders reeds van bekwaamheid had gegeven. Het werk geheel beheerscht door locale factoren en ver in de onderscheiden streken volkomen van water. De heer Rodenwaldt heeft met erkentelijkheid te getuigen van de groote medewerking bij dezen arbeid van plaatselijke autoriteiten. Zoo werd o.a. op Boeton mooi werk door den tegenwoordigen majoor Van Hasle Madjene door den ass.-res. Ujée, te Kaladoor den civ.-gez. Statius Muller, te Wai door den ass.-res. Verschoor van Nissen. De basis blijft: de bestrijding der gevaar-anopheles-soorten, welke bestaan men ontracht te maken. Sinds prof. Swellengrebel den weg aangaf is ook uit de muskietenbestrijding „wilde” element verdwenen; de strijd richt slechts tegen de soort die men door stelselmatig zoek als gevaarlijk heeft leeren kennen, zooals tijd na het uitbreken der pest ook de ratten zich is gaan bepalen tot enkele soorten. De inspecteur van den B.G.D., dr. Van Lonken, heeft vele gouvernementsartsen bij het laboratorium gedetacheerd, waardoor de der anopheles-soorten en hare larven sterk genomen. Er blijft voor de toekomst in deze nog een massa te doen, vooral inzake de gedetailleerde bestudeering der larven-biologische raadselen moeten nog worden opgelost; waarom eene bepaalde anopheles-soort hier is, en op een ander eiland niet.
 heeft eene massa ervaring opgedaan — zoo Z(entgraaff) —, en duidelijker teekent zich te volgen weg af, met de op te trekken nante organisatie. De dienst der malaria-iding moet de beschikking krijgen over hulp-el, bijv. malaria-mantri's, die na behoorteraard oppervlakkige opleiding in de verende landschappen of gewestelijke ressorten, geplaatst voor min of meer mechanischen. Op elk groot eiland, of groep van eilanden, een Europeesch deskundige werkzaam te de oplossing der malaria-problemen. Thans voor niet voldoende tijd beschikbaar. Met van reizen naar de zoover uiteenliggen-anden gaan maanden heen; van de afgeloof jaren was prof. Rodenwaldt ongeveer twee op reis, en zijn opvolger, dr. Walch, staat dezelfde kwestie, welke nagenoeg de helft van werkkraacht absorbeert. Het malaria-kwaad is geweldige dimensies. Hier ligt een reusachtig raak voor koloniseerenden arbeid in zijn betekenis. Hier bestaat de mogelijkheid zenden levens te redden, aan honderdduizend gezondheid te brengen. Er is niets dat dezen in betekenis overtreft; al het andere, wel-onderwijs . . . zij komen na de verzekering et leven en de opvoering der volkskracht, het eerst geschenk dat men dezen volken kan

Volharding voert tot doel
Adverteer voordurend

De Loc. van 9 Mei schrijft over „Trachoom op Java” (blz. 5) en „Bodemonderzoek” (blz. 4).

Semarang.
 De Gouverneur-Generaal bezocht Soerabaja (Soer. Hbl. 20 en 23 Mei, 3de bl.) en Semarang (De Loc. 24 en 27 Mei, blz. 18 en 5). De burgemeester van Semarang, de heer Bagchus, gaf in zijn welkomstrede een beeld van het huidige stadium van de ontwikkeling der stad. In 1832 had Semarang reeds 40.000 inwoners, in 1847 78.000, omstreeks 1900 125.000, en thans is het ziental gestegen tot 175.000. Semarang neemt onder de Indische gemeenten een zeer bijzondere plaats in; de levenskracht van dit ressort, op meesterlijke wijze nog gestuwd door spreker's eminenten voorganger, ir. De Jongh, heeft er toe geleid, dat deze plaats tot voorbeeld wordt gesteld als woonstad in de tropen. Het waterleidingbedrijf is een zegen gebleken voor de stad, voornamelijk door het gratis ter beschikking stellen van drinkwater aan 250 hydranten en 50 openbare badinrichtingen, en door het lage tarief waartegen het water aan weinig draagkrachtige bevolkingsgroepen ter beschikking wordt gesteld. Jaarlijks wordt voor f 100.000 gratis water aan de bevolking afgegeven, hetgeen tengevolge heeft gehad, dat geen ernstige epidemieën van ingewandziekten meer onder de bevolking zijn voorgekomen. Mede is de belangstelling van het gemeentebestuur onafgebroken gericht geweest op de huisvesting der inwoners. Nadat de doktoren De Vogel en Lim de oorzaak der hooge sterftecijfers hadden bekend gemaakt en de apotheker Tillema de wantoestanden op woninggebied in schrille kleuren had geschetst, werden door den gemeenteraad spoedig gelden toegestaan voor een proef met een 30-tal woningen ten behoeve van de volkshuisvesting. Deze proef slaagde uitstekend, de volkswoningen, opgezet in de dalen van het tegenwoordige Heuvelterrein, vonden gretig huurders en boden studiemateriaal voor verdere plannen, die opgezet en uitgevoerd werden. Met burgemeester De Jongh aan het hoofd werd door een groep van toegewijde raadsleden voortdurend gestreefd naar uitbreiding en volmaking van het woningbezit, met het resultaat, dat de gemeente thans beschikt over een woningpark van rond 1600 woningen van de meest uiteenlopende soorten en huurprijzen. Dat Semarang een goede reputatie als woonstad heeft gekregen is mede voor een deel toe te schrijven aan de ontwikkeling van het particulier initiatief, dat de gemeente bij hare grondpolitiek op den voet volgde. De aanleg van wegen in het Heuvelterrein werd steeds beantwoord door den bouw van ruime woningen door particuliere bouwers. De plannen tot het maken eener zeehaven staan thans in het brandpunt aller belangstelling, niet alleen om den directen invloed, dien deze haven op de ontwikkeling der stad zal hebben, doch ook wegens de hygiënische belangen die daarmee gemoeid zijn. De malaria toch, de geesl der kustplaatsen op Java, is een gevolg van de vischvijvers en daaraan grenzende poelen en plassen, die reeds sinds jaren bekend staan als broedplaatsen der allergevaarlijkste muskietensoorten. Bij uitvoering der havenplannen zullen die terreinen opgehoogd kunnen worden met den grond, verkregen door het uitbaggeren der haven, waardoor niet alleen waardevolle terreinen in de nabijheid der haven verkregen zullen worden, doch ook de broedplaatsen der malariamuskieten zullen verdwijnen en het centrum der stad als woonplaats in bruikbaarheid zal toenemen. Bij de gezondmaking van Semarang speelt ook de afwatering een groote rol, doch de plannen daaromtrent zijn nog in een stadium van besprekingen en onderhandelingen. Het gemeentebestuur vertrouwt echter dat binnen afzienbare tijd met steun der regering de heilzaam-brennende afwateringswerken zullen kunnen worden aangelegd.
 Te Semarang bracht de Landvoogd een bezoek aan het Juliana-Ziekenhuis, de polikliniek van Mardi Waloejo, de vrouwengevangenis op Boeloe, de Centrale gevangenis voor Europeanen en de Kampong Malang bij Pendrian. De indruk van dezen kampong was niet zeer verheffend. Oude vuile krotten, in elkaar gezet van uitgeslagen petroleumblikken, planken en lappen. Vervolgens ging de tocht naar Semarang-Oost, naar de gemeentekampong. Men komt langs Hantoeweg en Hantoeplein, en ontwaart overal kleine maar nette huisjes, overal goed onderhouden hagen van kembang sepatoe en in elk tuintje een vruchtboom, welke geplant werd door de gemeente. Deze kam-

Zeebaboe's en Jongens
 beschikbaar.
 Te bevragen in „PERSINGGAHAN”
 Advies-Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bedienden
 van Boetzelaerlaan 2 DEN HAAG Tel. 50248

GEVESTIGD:
Dr. F. H. G. VAN LOON,
 Zenuwarts
2e SWEELINCKSTR. 166
 Den Haag Telefoon 30993
 Spreekuur 1-3.

Les extrêmes se touchent

Een courantdrukkerij is een inrichting waar in den kortst mogelijken tijd het grootst mogelijk kwantum werk moet worden gemaakt. Personeel en machines zijn daarop speciaal ingesteld. Snelheid is hoofdzaak; kwaliteit een, zij het dan voorname, bijzaak.
 Een kunst-drukkerij is juist het omgekeerde. Daar is de afwerking hoofdzaak en teveel haast zou ten nadeele van het werk komen. Ook daar zijn personeel en machines speciaal op zulk werk berekend.
 De meeste drukkerijen leggen zich óf op het een, óf op het ander toe, omdat het lastig is, zich op twee zoo uiteenlopende soorten van werk te specialiseeren.

L'exception confirme la loi

Dat ziet men aan onze Drukkerij, die op haar rotatiepersen couranten en tijdschriften snel en in groote oplagen vervaardigt, doch wier snelpersen kunstproducten leveren als „Ned. Indië Oud en Nieuw”, „Het Huis Oud en Nieuw”, Oedaya (Opgang) enz. Natuurlijk vervaardigen wij ook het middenklasse-werk, hetz.g. Handelsdrukwerk en wij beroemen er ons op, dat ons werk door geen onzer collega's kan worden overtroffen.

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG · NOBELSTRAAT 20 · TEL. 11987

N.V. J. v. VUUREN'S HANDEL-Mij.
BRANDSTOFFENHANDEL

DENNEWEG 67a TELEFOON
 DEN HAAG 14427

Wenschte ge te ontvangen 1e KWALITEIT Brandstoffen, tegen BILLIJKEN prijs en GEGARANDEERDE maat? Bel dan op 14427

P. VAN DEN BERGE

Bankastraat 4 i Tel. 15587 's-Gravenhage

Gas, Water, Electriciteit, Baden, Geysers, Haarden, Gaskachels, Tuin- en Gasslangen,

Lood- en Zinkwerker. 5239

Groote Reparatie-Inrichting

anders dan de sprektrampetten of voorvechters van bepaalde groepen.

De politiek van het Pan-Islamisme.

In het radicale blad *Sinar Indonesia* (Soerabaja) schrijft „Nationalist-revolutionair” dat de pan-islamitische beweging van tegenwoordig slechts ten voordeele strekt van de rijken en adellijken onder de Moslims der wereld. Met de pan-islamitische politiek wordt volgens hem niets bereikt en hij voorspelt dat, als de P. S. I. qua organisatie niet wordt gewijzigd in den zin van een „pan-aziatische”, het medewerking van de boeren en arbeiders van de heele wereld, de zoozeer gewenschte groote eenheid niet bereikt zal worden. Als de P. S. I. niet wil dat zij een „Partij naik hadji” (partij voor de bedeeft) wordt genoemd, zal zij hare beginselen moeten wijzigen. Schrijver besluit met te verkondigen dat er geen grooter eenheid zal kunnen zijn dan die der boeren en arbeiders van de geheele wereld. In een artikel over nationalisme en godsdienst heeft een andere schrijver in hetzelfde blad het eens over de politiek der Islamieten en zegt dat nationalisten hun argumenten en actie baseeren op wetenschappelijke kennis en de Islamieten slechts op Koran, Hadis enz., dus eerstgenoemden directe en laatstgenoemden op indirecte zekerheid. Hij wijst o.m. op den door Turkije tijdens den oorlog uitgeroepen heiligen oorlog, dus van Islamieten tegen de anders-geloovigen, waarvan het resultaat nihil was, ja zelfs keerde de bevolking van Mekka zich tegen den eigen vriend en meester. Het nationalisme ging toen boven alles en in Indië gaat het thans ook niet anders.

De politiek der Chineezee in Indië.

Het Chineseche blad *Sin Yit Po* te Soerabaja van 23 April bespreekt dit onderwerp en zegt dat eenige weg om voor de Chineezee in Indië een betere positie te verkrijgen bestaat in het gelijke rechten vragen als de Europeanen en dat het preses der Chineseche emigranten zal stijgen door de opruitgang van China. Zoodra China sterk en machtig is, zal de stem der Chineezee meer waarde krijgen. Daarom moet men ook de betrekkingen met China hechter maken en werken om de hinderissen tusschen totok en peranakan (resp. in China in Indië geboren Chineezee) weg te nemen. Schrijver zegt dat men gelijke rechten moet vragen van de Engelschen in China hebben.

De Engelschen in China zijn geen Chineseche onderdanen, maar zij hebben zitting in de gemeenschappen en gelijke rechten, zoo niet meer dan de Chinesezen. Daarentegen hebben de Chinesezen in Indië, hoewel Nederlandsche onderdanen, geen gelijke rechten als de Hollanders.

Voordat dit meest urgente doel bereikt is, heeft voor de Chinesezen in Indië geen nut om zitting te nemen in den Volksraad en in het algemeen in enig vertegenwoordigend lichaam, aangezien het bestige der Chinesezen door een paar zetels in die kameren niet zal stijgen.

In gelijken geest spreekt het blad *Sin Po* te Batavia. Het beschouwt het nationalisme als den algemeenen grondslag waarop een Chineseche organisatie kan worden opgebouwd; elke andere richting, zoals coöperatie met de Regeering door zitting te nemen in den Volksraad, zal slechts separatisme onder de Chinesezen zelf veroorzaken en het streven naar eenheid benadeelen. Het verkrijgen van eene vertegenwoordiging in wetgevende en besturende kameren moet daarom niet de eenige leuze zijn, het is nog door zoovele Chinesezen wordt gedacht.

Het Chineseche blad *Perniagaan* te Batavia zegt dat zijne opvatting omtrent de positie der Chinesezen in Indië overeenkomt met die van den Duitschen ex-rijkskanselier Dr. Luther omtrent de positie der Duitschers, welke onderdanen zijn der Noord-Amerikaansche republieken. Het heeft niets anders dan het Nederlandsche onderdaanschap der Chinesezen in Indië en evenmin tegen vertegenwoordiging in den Volksraad. De leuze van het blad het behartigen der Chineseche belangen in het algemeen, zoowel voor China als voor de Chineseche in Indië, die o.a. door het strijden voor betere rechten versterkt moet worden. Het wil met de andere bevolkingsgroepen in Indië eendrachtig en vriendschappelijk leven en zal niet vreezen nu eens rechtsche, dan weer een linksche houding aan te nemen zoo zulks in het belang der Chinesezen en van China is.

De strijd in China en de anti-Westerse actie.

dat de strijd in China door de Chinesezen in Indië met groote belangstelling wordt medegeleefd, is be-

DE OUDST GEVESTIGDE A° 1885 POSTZEGELHANDEL

Fa. C. J. H. ROOTLIEB & Co. HEERENGRACHT 8 Tel. No. 11333 - Den Haag

Vraag onze nieuwste Prijscourant - Postzegels Postzegelalbums - Benodigdheden 1927-28

grijpelijk en dit komt tot uiting in alle Chineseche bladen, waarvan de meeste zich geschaard hebben aan de zijde der Zuidelijke partij. De anti-Westerse actie der Zuidelijke nationalistten heeft veel sympathie; Tsjang Kai Sjek wordt verheerlijkt en Tsjang Tso Lin verguisd als de man die heult met de Europeesche imperialisten en verdrukkers. Ook wordt Rusland door vele bladen beschouwd als een vriend van het naar vrijheid verlangende China.

Engeland daarentegen wordt voor den hoofdvijand aangezien en ook Japan's politiek wordt sterk gewantrouwd.

Keng Po (Batavia) zegt dat de inval van Tsjang Tso Lin in de Russische ambassade te Peking een zet is van de partij der groote Europeesche mogendheden om Rusland in conflict te brengen met China; daarom is Rusland voorzichtig in zijn stappen om niet in dien strik te vallen en men wacht met groote belangstelling af wat dit land nu zal doen.

Perniagaan (Batavia) noemt de toegevendheid van Engeland in China het kiezen van de wijste partij en schrijft dit toe aan de vrees voor een tweeden wereldoorlog, die voor Engeland, gezien zijn tegenwoordige positie, gevaar kan opleveren omdat zijne koloniën alsdan wellicht in opstand zullen komen.

Het blad *Thien Sung Yit Po* zegt dat de Chineseche regeering het recht heeft om het land te besturen zooals het zelf wil. De oorlog in China gaat de buitenlanders niet aan. Als de mogendheden bevreesd zijn voor het leven hunner onderdanen, moeten zij zorgen dat die niet in de buurt van het gevecht zijn, maar zij passen liever de politiek der oorlogsschepen toe.

Warna warta (Semarang) zegt dat de Engelschen zeven jaren geleden spotten met de Chineseche soldaten, die wegliepen bij het hooren van gewerschoten en papieren kogels gebruikten. Maar nu vliegen die „papierenen” kogels over de hoofden der Engelschen en maken slachtoffers. Hankow, Kiokiang, Nanking en nog vele andere plaatsen zijn door de Engelschen verlaten, die weggevlucht zijn zooals de door hen bespottte Chineseche soldaten vroeger deden. Nu bespot men ze niet meer, maar noemt hen woest en wreed. Men spreekt zoo veel van anti-vreemdelingen-beweging in China, maar waarom wordt dan geen last aangedaan aan de onderdanen van Rusland en Duitschland, die geen enkelen soldaat in China hebben?

Sinar Sumatra (Padang) noemt de gemeenschappelijke actie van Engeland, Amerika en Japan naar aanleiding van het gebeurde te Nanking kortweg een „gemeene” actie. De oogen der geheele wereld zijn thans gevestigd op het politieke schaaakspel in China, dat het tooneel van een nieuwen wereldoorlog dreigt te worden, welke volgens het blad niet meer is te vermijden. Het hangt thans alleen van de wereld af om recht te doen, want de Volkenbond is en blijft doof voor het geroep dat uit de Chineseche beweging is uitgegaan om China zijn rechten terug te geven.

Djawa Tengah (Semarang) heeft het over een „opkomst der nieuwe wereld” en zegt dat Engeland er aan behoort te denken dat Azië ontwaakt is en niet meer Aziaten met Aziaten in botsing kan laten komen, omdat deze allen met de Chineseche beweging instemmen, die ten doel heeft gelijke rechten te verkrijgen. Indien de Chinesezen met vereende krachten willen werken voor de belangen van hun ras en vaderland, zal Engeland ongetwijfeld aan de wenschen van China moeten voldoen. Het blad is overtuigd dat de nationale partij heel China aan zich zal onderwerpen.

Wanneer dan de landverraders onderworpen zijn, kost het geen moeite meer om de betrokken Europeesche mogendheden te dwingen aan China gelijke rechten te geven en de Aziaten zullen zich kunnen vereenigen om de belangen van Azië te kunnen verdedigen.

Oost- en West-Ind. Literatuur-Overzicht.

Nederlandsch-Indië Oud en Nieuw.

De Juli-afl. opent met het portret van Ed. Cuypers (overl. 1 Juni jl.) met een bijschrift van Mr. G. Vissering, waarin de groote verdiensten van den overledene als bouwmeester worden geschilderd. Ook in Indië heeft Cuypers vele gebouwen gesticht welke onder de schoonste aldaar te rangschikken zijn. — De heer L. D. Petit geeft eene geïllustreerde beschrijving van de groote moskee te Parijs, welke in het vorige jaar met veel plechtigheid werd ge-

TE KOOP

VILLA'S GEBOUWD

aan den Nieboerweg, Laan van Poot, Dr. v. Welylaan.

VILLA'S IN AANBOUW

aan den Waalsdorperweg, van Voorschotenlaan

VILLA'S NOG TE BOUWEN

v. Bepwaarderweg, v. Maudricstraat, v. Ammerslaan

Prijzen vanaf f 10.000 tot f 50.000. Bouw 1e klas

Alle Inlichtingen te bekomen:

J. v. GEMERT & Zn. Tel. 35350, Valkenboschk. 277
Tel. 35437, Herschelstraat 19

Je Motormerk.

Vraagt

Geïllustreerde prijscourant

HOLLAND MOTOR & RIJWIEL COMP.

WITTE DE WITHSTRAAT 68

's-GRAVENHAGE

TEL. 36467

5137

Fa. H. M. J. VAN DUIJNE

HOFLEVERANCIER

OPGERICHT Ao. 1875

KEIZERSTR. 165, SCHEVENINGEN

TEL. 50215 POSTCHEQUE EN GIROD. No. 52106

VLEESCHHOUWERIJ

SPECIALITEIT IN

RUND-, KALFS-, LAMS-, VARKENS-
VLEESCH EN FIJNE VLEESCHWAREN

5394

Auto-Rijlessen

door

DAME

f 25.—

Tel. 14867

„HAVRO"-GARAGE

DEN HAAG - KANONSTRAAT 12-16

5384

LIJST VAN ADRESSEN

ten behoeve van Repatrieerenden

(Vervolg).

FOTOGRAFEN EN LEVERANCIERS VAN FOTO-ARTIKELEN

Lappöhn, Passage, Den Haag.
Ph. Starke, Hoofdstraat 172, Apeldoorn.

GARAGES

Garage Havro, Kanonstraat, Den Haag.
Garage Jansen, Rijks Straatweg 773, Wassenaar.
Garage Kinsbergen, Nieuwstraat 59, Apeldoorn.

GASFORNUIZEN

American House, Anna Paulownastr. 21, Den Haag.

GLAZENWASSCHERIJEN

N. V. Cemsto, Hunsestraat 39, Den Haag.

GRAMOPHONE-HANDELAREN

L. Zwaal, Regentesselaan 24, Den Haag.

GROENTEN EN FRUIT

J. Eversmann, Edisonstraat 139, Den Haag.

HAARDEN

J. Snoeck, Zeestraat 51, Den Haag.

HEEREN-MODEARTIKELEN

J. Huizer, Thomsonplein, Den Haag.
Kalker's Modemagazijnen, Kalverstraat 100, Amsterdam.
W. F. Meijer, Hoofdstraat 93, Apeldoorn.

HOEDEN

Kalker's Modemagazijnen, Kalverstraat 100, Amsterdam.
Maison de Ruit—v. d. Waag, Charl. de Bourbonstraat 27, Den Haag.

HOTELS, PENSIONS ENZ.

American Hotel, Amsterdam.
Vacantiehuis „Den Lindenhof”, Vierhouten.
Hotel-Rest. Duinoord, Sweelinckplein, Den Haag.
Rusthuis Eigen Sfeer, v. Boetzelaerlaan 205, Den Haag.
Pension Evesto, Nassaulaan 2B, Den Haag.
Hotel des Indes, Weltevreden.
Hotel Pension Insulinde, Bankplein 2, Den Haag.
Rusthuis Zr. Kersloot, Esschenlaan 86, Rotterdam.
Hotel-Rest. de Twee Steden, Buitenhof, Den Haag.
Pension Patria, Lindenheuvel 2, Hilversum.
Pension Petronella, G. Reynststraat 36, Den Haag.
Hotel Promenade, Oude Schev. weg 21, Den Haag.

HUISHOUDELIJKE ARTIKELEN

J. W. Fonderie, Achterom 17, Den Haag.
Frans van Wijk, Vlamingsstraat, Den Haag.

INDISCHE UITRUSTINGEN

Firma Kalker, Kalverstraat 100, Amsterdam.
W. F. Meyer, Hoofdstraat 93, Apeldoorn.

NRICHTINGEN VAN ONDERWIJS

Chr. Lyceum, Zeist.
Christelijk Lyceum, Emmakade 43, Haarlem.
De Vrije School, v. Speykstraat 46, Den Haag.
Haagsche Schoolvereniging, Nassaulaan 26, Den Haag.
Instituut Schoevers, Stadhoudersplein 3, Den Haag.

JUWELIERS

Begeer, v. Kempen en Vos, Noordeinde, Den Haag.
Jedelo, Noordeinde 100, Den Haag.

KIPPENVOER

Verboog, Waalsdorperlaan, Den Haag.

KLEEDINGMAGAZIJNEN

Kledingmagazijn P. v. d. Brul, Veenestr. Den Haag.

KLEERMAKERS

C. H. Ernens, Valeriusstraat, Den Haag.

LUXE ARTIKELEN

J. A. Schlette, Willem de Zwijgerlaan 50, bij Fred. Hendriklaan, Den Haag, Telefoon 50888.

MANUFACTURENHANDEL

Iserief & Co., Veenestraat 16, Den Haag.
Wisbrun & Liffman, Veenestraat 35, Den Haag.

MEUBILEERINGEN

Het Smyrna Tapijtenhuis, Ampèrestraat 30, Den Haag.
C. v. Moorsel, J. Hendrikstraat 9, Den Haag.
Gebr. Jungschlager, J. Hendrikstraat 19, Den Haag.
W. J. M. Simons, Groenmarkt 34, Den Haag.
Firma Segaar, Spui 218/Thomsonlaan 93, Den Haag.
Schöder & Co., Groenmarkt, Den Haag.

ALS DE RECLAME ONTBREEKT,
MIST DE ZAAK DE STUWENDE
KRACHT,
DIE HAAR HOOGER OPVOERT

opend in tegenwoordigheid o.a. van den President der Fransche republiek en den Sultan van Marokko. — Prof. Dr. N. J. Krom geeft eene korte beschrijving van twee „Javaansche windstreekhoeders”, welke stukken sinds jaar en dag in de Chineseesche kerk te Weltevreden zijn geplaatst. — Voorts treft men in deze afl. een fraai geïllustreerde beschrijving aan van den vulkaan Sibajak (bij Brastagi, Oostkust van Sumatra), door den heer L. H. C. Horsting. — Ten slotte vraagt Prof. Krom aandacht voor twee belangrijke uitgaven over Indische kunst, nl. History of Indonesian and Indonesian art, door A. K. Coomaraswamy¹⁾ en Les temples de la période classique Indo-Javanaise, door M. P. Verneuil.

Oedaya.

De Juli-afl. bevat o.m. Titelpaat: Een prinselijke bruidstoet op Java (Soerakarta). — De ziel van den Inlander, door Noto Soeroto. — Is lepra geneeselijk? door Fr. Wirtz. — Bandjermasin, door L. H. C. Horsting. — Leekegedachten over Indië (naar aanleiding van L. H. C. Horsting's „Pawiro”), door Hugo Vogel. — Ongelijke tred, door Soedarso A. Amalodin. (Een en ander over de stadsuitbreiding en volkshuisvesting in Soerabaja). — Deze van vele afbeeldingen voorziene artikelenreeks wordt gevolgd door een bijdrage van Adi Negoro en S. Soetan Melajoe in de Maleische taal.

Inter-Ocean.

Uit den inhoud der Maart-afl.: Off the beaten track in Java by M. A. Reitsma—Brutal de la Rivière (korte aantekeningen Zuidkust Java). — A Malayan miscellany. IV. On the characteristics of Malays, by Ph. C. Coote. — The national sport of Bali (afbeeldingen van hanengevechten). — The development of South Sumatra, by S. A. Reitsma (naar aanleiding van uitbreiding spoorwegnet). Verder o.m. bijdragen met betrekking op de Philippijnen en op Britsch-Indië, alles met belangwekkende illustrering.

De Indische Verlofganger.

In het Nr. van 1 Juli vertelt de hr. A. Werumés Buning het een en ander van het leven in Oud-Batavia, met als uitgangspunt den onuitputtelijken Valentijn-bron. — Mevr. C. Vis—Janssen van Raay schrijft over „Oud-Molukse edelsteenen”, eveneens een brokje geschiedenis uit den Compagniestijd, doch op de Molukken betrekking hebbend. — Verder geeft dit Nr. weder een korte bijdrage „Indische curiosa” van den hr. P. B., die thans aandacht vraagt o.a. voor fraai bewerkte, uit den Hindoe-Javaanschen tijd bewaard gebleven koperen hanglampen.

De Koloniale Rundschau over Semaoen.

Het Juni-Nr. van de „Koloniale Rundschau” bevat, onder het opschrift „Die Revolutionierung Niederländisch-Indiens”, eene beschouwing welke hoofdzakelijk eene bestrijding inhoudt van de beruchte brochure van den communist Semaoen: „Indonesien hat das Wort”.

Waar zoo dikwijls geklaagd wordt over onjuiste en onwettende voorlichting door de Duitsche pers als het de Nederlandsche koloniale politiek betreft, geeft het voldoening in een gezaghebbend en veel gelezen orgaan als de Koloniale Rundschau is, een artikel te lezen waarin 't Nederlandsch gezag in Indië in bescherming genomen wordt en geprezen.

De schr. besluit: „Möge Holland mit seiner notgedrungenen Säuberungsarbeit raschen und gründlichen Erfolg haben! Zu bedauern ist nur, dass dies immer Geld kostet, das damit für nützlichere zwecke — zum Nachteile der Eingeborenen — verloren geht. Allein das Vertrauen der enormen Majorität der wohlgesinnten Bevölkerung in den Schutz der Regierung gegen bolschewistischen Terror ist heutzutage eine Staatsnotwendigkeit erster Ordnung.”

De Indische Mercur.

No. 26 (29 Juni). Cuba-Suzuki-Suikermarkt, door M. E. Etty-Leal. (Onderhoud met Dr. v. Harreveld na diens reis naar Cuba in verband met de werkwijzen in de suikerfabrieken, den aanplant van het suikerriet aldaar enz.). — De Nederl.-Amerikaansche expeditie naar Nederlandsch Nieuw-Guinea, door Prof. Dr. L. Rutten (naar aanleiding eener voordracht van den heer C. le Roux). — Gegevens betreffende de cultures. — Belasting van niet binnen het rijk wonende Nederlanders. — Kul-

¹⁾ Prof. Krom wijdt ook eene bespreking aan dit werk in het Letterkundig Bijblad van de Nwe Rott. Ct. van 2 Juli.

L. ZWAAL, v/h GROENENDIJK & Co.

Regentesselaan 24, hoek Columbusstraat
TELEFOON 32004 :: DEN HAAG

Een BETROUWBAAR adres voor:
Inbouw-Piano's, Piano's, Orgels, Gramafoons,
— Pathefoons, Rollen, Platen, Snaren —

tuurberichten. — Kleine mededeelingen. — Financiële berichten en verslagen, zoomede de overige vaste rubrieken. — De afd. Handelsmuseum geeft een opgave van literatuur over aetherische oliën — boschwezen — gommen en harsen — looistoffen — geneesmiddelen — voedingsmiddelen — vruchten en groenten enz.

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië.

Uit den inhoud van No. 47 (21 Mei). Voederproef met Indigofera Endecaphylla, door A. A. M. N. Keuchenius en J. Merckens. — Grondbedekkers. — Thee-propaganda in Nederland. — Jaarverslag Landbouwvoorlichtingsdienst 1925. — Onze landgerechten (critiek op deze instelling). — Praktische wenken voor den planter, door J. H. T. Barkmeyer. — Kunstzijde uit maïskolven. — Zondagsheiliging in de Indische cultures.

De Indische Culturen.

Hoofdzakelijke inhoud van No. 10 (15 Mei). De drobium S W, door H. J. Wigman (vervolg). — De bereiding van de cacao, door Prof. Dr. P. Premasari. — Landbouw-varia uit Amerika, door Prof. Dr. J. C. Th. Uphof. — Irrigatie, door C. van Rossem. — Komt er synthetische suiker? — Cellulose uit maïskolven.

Locale Belangen.

In het Nr. van 16 Mei betoogt de heer Slamet de wenschelijkheid van uitbreiding der inheemsche zetels in Gemeenteraden. „Regeering, geef ons een „fair chance” en we zullen toonen, dat wij in staat zijn om practisch en opbouwend werk te verrichten in het van land en volk, ook al zijn wij maar weinig geschoolde Indonesiërs.” — Hetzelfde Nr. bevat o.m. een overzicht eener voordracht van genoemden hr. Slamet over het kampongvraagstuk.

De achteruitgang van den Nederlandschen uitvoer naar Oost-Indië (vervolg), door W. de Coeck Buning. (Econ.-Statistische Berichten, 22 Juni '27).

Uit de geschiedenis onzer codificatie, door M. J. van Kan, Hoogleraar te Batavia. Batavia, Drukkerij De Unie. (Ofschoon niet blijkend uit titel of voorwoord, bestaat dit werk uit een reeks artikelen, welke te voren geplaatst zijn in het Indisch Tijdschrift van het Recht, waarop dezerzijds toen meermalen de aandacht is gevestigd).

Kina en kinine, bewerkt door Dr. W. J. Bais, Dr. U. G. Bijlsma, Dr. H. Pinkhof, Prof. Dr. W. Schiffner en Prof. P. van der Wielen. (Uitgegeven door A. W. Sijthoff's uitg. Mij. te Leiden voor het Rijks Instituut voor Pharmacotheapeutisch Onderzoek).

Oostkust van Sumatra-Instituut. Mededeeling No. 15. Kroniek 1926, samengesteld door M. J. Lusink, archivaris van genoemd Instituut. (Met portretten van den Sultan van Langkat¹⁾, Deli, Siak en Serdang).

Barabudur, Archaeological description, by N. J. Krom, Professor in the University of Leyden, 2 vols. (The Hague, Martinus Nyhoff). (Eenigszins bijgewerkte Engelsche vertaling van des schrijvers in 1920 verschenen monographie over den Boroboeurdoer).

Migrations of the Toradja in Central-Celebes, by Walter Kaudern (critisch besproken door E. G. G. bé). (Acta Orientalia. Vol V, pars 4, 1927).

Bouwkunst in Suriname, door v. W. (De Periskoop. Alg. Weekbl. voor Suriname, No. 134—136, 21 en 28 Mei en 4 Juni '27).

H. Kern. Verspreide geschriften, 13e Deel. Diversen en Nalezing. Eerste gedeelte. ('s-Gravenhage, Martinus Nijhoff).

Het communisme in Indië, door P. Bergmeyer. (Antirevolutionnaire Staatkunde. Juni '27).

Ausfuhrmöglichkeiten nach Japan und Niederländisch-Indien. (Der Neue Orient. Jahrg. 1926-27. Heft 5—6).

Spraakunst der Fordaatsche taal (een van de talen van de Tanimbar-eilanden, speciaal Larak, Fordate, Moloe en Sera), door P. Drabbe. (Verhandelingen Kon. Bat. Genootschap v. K. en W. Deel 67, 1e Stuk).

Hoe men in Indië vervoerd wordt. Iets over de huidige verkeersmiddelen, door G. J. Timmermans. (Eigen Haard, 25 Juni '27).

²⁾ dezer dagen overleden.

Leden van O. en W., eet steeds
KLINK'S fijne belegde
BROODJES PEKELVLEESCH
 ROASTBEEF
 HAM, ENZ., ENZ.
 Aanbevelend, W. F. KLINK,
 Wagenstraat 109a - Den Haag - Telef. 17811
 Wordt ook thuis bezorgd 5235

Suriname.

„De West” van 2 Juni schrijft over „Onderzoek naar petroleum”:

„De heer B. Koker, voor vijf jaren houder van een vergunning tot onderzoek naar petroleum en steenkolen in Suriname, is Zondag per Fransche mail weder vertrokken naar Europa. Hij denkt slechts een twaalf dagen in Europa te vertoeven en eind Juli weder terug te zijn in Suriname. Inmiddels wordt het onderzoek naar petroleum in Suriname voortgezet door den mijningenieur Wolvekamp, die de vorige maand hier uitkwam met den heer Koker. In een onderhoud met dezen ingenieur mochten wij vernemen, dat zijn indrukken gunstig zijn. De indicaties, die men thans te Nickerie ziet, zijn dezelfde welke in Indië vaak opafgaan aan het vinden van petroleum. Naar de meening is bij de eerste uitbarsting op Paramaribo — toen de vloeistof verscheidene meters hoog opspoot — gas en petroleum opgespoten. Thans is uitsluitend gas dat opstijgt. Vermoedelijk zal in het later stadium daarop weder petroleum volgen. De heer Wolvekamp heeft in Nickerie er tegen gerschuwd om het gas dat uit de pijp komt, laten branden, zooals vaak schijnt te worden gedaan, daar op een gegeven oogenblik een ernstige explosie geenszins uitgesloten is, die gevaar kan opleveren voor de omgeving, zelfs voor het plaatsje Paramaribo Nickerie.

„Morgen is de heer Wolvekamp naar het binnenland vertrokken. Zijn eerstvolgende terreinverkenningen zullen plaats vinden in het district Paramaribo-Suriname. Deze reis heeft in hoofdzaak ten doel het opsporen van een „oliehorizont”, een gesteentelaag, met of zonder fossielen, die kan dienen als houvast voor verdere onderzoekingen. De geoloog heeft dan slechts verder naar deze laag te zoeken en weet dan in de buurt van olie te zijn.”

In hetzelfde nummer van „De West” schrijft een plantier:

„Er bestaat een bepaling in de kolonie, dat een perceel, uitgeoefend op meer dan 25 H.A. oppervlakte tot den grooten landbouw behoort. Daarbeneven wordt men gerangschikt onder den kleinen landbouw. Bij het bepalen dier grens is zeker ook geacht aan middenstandslandbouw. De zoogenaamde kleine landbouwers toch hebben meerendeels perceeltjes van slechts enkele hectaren, niet in middelen eigendom. Zij komen blijkbaar niet in aanmerking voor middenstandslandbouw en moeten zich tevreden stellen met het verbouwen van vruchten en dergelijke, want voor het verbouwen van stapelproducten biedt hun perceel geen ruimte. Zij planten dus in hoofdzaak voor levensonderhoud, maar zullen het daarbij dan ook nimmer tot welvaart kunnen brengen.

„Een middenstandslandbouw zal zich nimmer kunnen ontwikkelen zonder behoorlijken steun. Voor dit bedrijf is de aanhuur van arbeidskrachten noodig. In den oertijd leverde dit niet zulk een groot bezwaar op, daar arbeidskrachten voor weinig loon te vinden waren en desnoods onder dwang te werk werden gesteld.

„Waarom wordt in Suriname, zooals in vele andere landen, geen steun verleend aan een middenstandslandbouw? Waarom moeten de kleine landbouwers veroordeeld blijven om op kleine schaal landbouw uit te oefenen, zonder kans zich te ontwikkelen en daardoor iets wezenlijks bij te dragen aan den opbouw der kolonie?”

„Steun wordt verleend aan den grooten landbouw, maar de winsten, die daaruit verkregen zullen worden, gaan naar den vreemde. Daarentegen blijft het loon van den kleinen landbouwer, tot welvaart gekomen, geheel ten bate van het eigen land.

„Dat de groote landbouw onmisbaar is voor de kolonie en allen steun verdient, zal niemand kunnen betwisten. Maar de middenstandslandbouw verdient evenzeer steun, wil de eigen bevolking tot welvaart kunnen komen.

„Zonder een welvarende eigen bevolking kan geen land tot bloei komen. Mij komt het voor, dat de beteekenis van den kleinen en middenstandslandbouw, als economische factor, nog niet voldoende begrepen wordt.”

In December 1918 hield de heer C. van Drimmelen, destijds Agent-Generaal der Immigratie in Suriname, te Paramaribo een belangrijke lezing over „Middenstandslandbouw”.

„Een comité tot bevordering van den midden-

ZOMEROPRUIMING
 VAN ALLE ZOMERHOEDEN
 LEVERING VAN JAPONNEN
 EN MANTELS NAAR MAAT
 MET EN ZONDER BIJLEVERING VAN STOF
MAISON DE RUIT V. D. WAAG
 CHARL. DE BOURBONSTRAAT 27 - DEN HAAG

standslandbouw bood op 29 Aug. 1919 den Gouverneur een memorie aan. De belangstellende lezer vindt die opgenomen in het tweede deel van den eersten jaargang (1919—1920, blz. 163—176) van „De West-Indische Gids”, te zamen met een nota van Gouverneur Staal aan het comité.

„De West” van 10 Juni schrijft:

„Prof. Dr. G. van Iterson, hoogleeraar in de technische botanie te Delft, vertrekt met twee jaren verlof naar Indië, voor een studiereis. In verband hiermede is Dr. J. Ph. Pfeiffer telegrafisch uitgenoodigd gedurende dit verlof zich te belasten met het onderwijs door Prof. van Iterson gegeven, en met de leiding van het Laboratorium te Delft en wel met ingang van 1 September a.s.

De heer Pfeiffer heeft zich daartoe bereid verklaard, doch blijft — mede ingevolge den wensch van den Gouverneur — tevens belast met de functie van adviseur in zake Surinaamsche houtsoorten.

Het vertrek van Dr. Pfeiffer blijft, zooals reeds vroeger bepaald was, vastgesteld op begin Aug. a.s.

„Het Algemeen Handelsblad” van 1 Juli schrijft: „Prof. dr. P. C. Flu, hoogleeraar in de tropische hygiëne en de parasitologie aan de Leidsche Universiteit, zal in September in opdracht van de „Vereen. Instituut voor Tropische Geneeskunde Rotterdam—Leiden” zich voor den tijd van drie maanden naar West-Indië begeven tot het doen van onderzoekingen en het verzamelen van materiaal ten behoeve van het instituut.”

Wij hebben de beste verwachtingen van deze studiereis, die veel zal bijdragen tot verbetering van den hygiënischen toestand van het land.

Een merkwaardig artikeltje, overgenomen uit een niet genoemd Amerikaansch blad, vinden wij in „De Periskoop” van 11 Juni, onder het hoofd „New Yorkers op zoek naar goud in Zuid-Amerika”. „Syndicaat gevormd om ook andere mineralen en hout in Venezuela en de Guyana's op te sporen. Een groep New-Yorkers, vergezeld van twee ingenieurs en twee geologen, hebben het plan opgevat om van New York te vertrekken op of omstreeks den eersten Juni om de berichten te verifiëren, die hen bereikten over het voorkomen van goud, bauxite, een kleiachtige zelfstandigheid, waaruit aluminium bereid wordt, cinabar, voornaamste kwikerts en timmerhout, die in deze streken in overvloed voorkomen, volgens Mr. Alexander Wolf van Broadway 299.

Tot deze reis werd besloten op een diner Dinsdag in de Bankers Club, 190 Broadway.

Zij, die met Mr. Wolf aan het diner zaten, waren Kolonel William Hayward, de gewezen rechter William J. Millard, Henry en Charles E. Judson, Edward Robinson, Louis Dorson, Harold Levy en Samuel S. Koenig.

Zij, in vereeniging met anderen, hebben een syndicaat gevormd om een onderzoek in te stellen naar de aanwezigheid van mineralen op concessies langs de Noordkust van Zuid-Amerika, volgens Mr. Wolff. De aanwezigheid van kostbare metalen en hout werd gerapporteerd door ingenieurs, die van Venezuela en de Guyana's teruggekeerd zijn. Wanneer de verstrekte informaties bevestigd worden, zei Mr. Wolff, zal het syndicaat worden omgezet in eene corporatie en het land geëxploiteerd worden. „De corporatie zal van zooveel kapitaal voorzien worden, als noodig mocht blijken. Met het groepje gaat mede Samuel Golding, een theater-schrijver, die het voornemen heeft filmen te maken. Wanneer hij dan terugkomt in New York, zou hij mogelijk het materiaal, dat hij daar verzameld heeft, kunnen gebruiken. Mr. Wolff wilde de namen der geologen, die de reis meemaken, niet noemen; ze zijn „wijd bekende menschen”, zeide hij, doch zijn nu verbonden aan een ander werk. Hij zou hun namen niet kunnen noemen voor het einde der maand.

Zooals medegedeeld werd is een van hen professor aan de Yale Universiteit.”

De N.V. West-Indische Vruchtenproducten en Vruchtenconservenhandel „Surinaam”, schrijft onder dagteekening van 28 Juni aan het hoofdbestuur van „Oost en West”:

„Door ons werden van uit Suriname begin dit

HOKSBERGEN
 ZOEKT NIET
 VRAAGT HET ONS

VILLA'S, HEERENHUIZEN, BOVEN- EN BENEDENHUIZEN, WINKELHUIZEN, EN PAKHUIZEN, op elken stand en voor elke beurs te koop en te huur. Ernstigen reflectanten worden zonder eenige verplichting alle inlichtingen kosteloos verstrekt, terwijl zij gratis per auto worden gehaald en gebracht door het Woningbur.

HOKSBERGEN :: BEZUIDENHOUT 14
 TELEFOON 70343 DEN HAAG

N.V. „CEMSTO”
 DAGELIJKSCH SCHOONHOUDEN VAN GEBOUWEN

AMSTERDAM
 TEL. 27191-23651
 HAARLEM
 11363
 DEN HAAG
 72286

DELFT - ROTTERDAM
 1020 30162

Wij leveren
 VLUG
 EN
 DAARBIJ
 GOED WERK

VAKKUNDIG
 EN
 MET PERSONEEL
 DOELTREFFEND
 CONTROLE-
 SYSTEEM

VRAAGT
 INLICHTINGEN
 OF
 PRUISOFGAVE
 VOOR ALLE
 SCHOONMAAK-
 OF AANVERWANTE
 WERKZAAMHEDEN

GLAZENWASSCHERIJ
 FABRIEK VAN ROLLUIKEN, ZONNESCHERMEN, JALOEZIEEN

WANNEER U PERIODIEKEN

wilt uitgeven, wendt U dan tot ons. Wij zijn daarvoor speciaal ingericht en kunnen derhalve voor

goede en tijdige aflevering

zorg dragen - Desgewenscht verzorgen wij mede voor U de

Administratie en Expeditie

Onze rotatiepersen staan gereed voor Uw GROOTE OPLAGEN, onze prima snelpersen voor die tijdschriften waarbij het vooral op KUNSTDRUK aankomt

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN

NOBELSTRAAT 20 - DEN HAAG - TEL. 11987

BRIEVEN en stukken, de afdeling Advertenties betreffende, uitsluitend te adresseeren Administratie Koloniaal Weekblad Nobelstraat 20, Den Haag. Dus NIE enkel Drukkerij Ten Hagen.

LIJST VAN ADRESSEN

ten behoeve van Repatrieerenden

(Vervolg).

MUZIEKHANDELAREN

Ph. Kruseman, Noordeinde 91, Den Haag.

OPTICIENS

P. W. Hiele, L. Jansstraat 27, Utrecht.
C. v. Monsjou, Valkenboschplein 19, Den Haag.

PASSAGE-BUREAUX

Crans & Co., Plein 22a, Den Haag.
De Vries & Co., Dam 6, Amsterdam.

PARAPLUIE-MAGAZIJNEN

Kalker's Modemagazijn, Kalverstr. 100, Amsterdam.
A. Querelle, Schoolstraat 10, Den Haag.

PIANOHANDELAREN

G. Elshove, L. v. Meerdervoort 427, Den Haag.
L. Jacobi, Regentesselaan 123, Den Haag.

PORSELEIN EN AARDEWERK

Focke en Meltzer, Hoogstraat 5, Den Haag.
C. Hoying, Spuistraat 20, Den Haag.

POSTZEGELHANDELAREN

J. K. Rietdijk, L. Poten 15a, 's-Gravenhage.
G. Rootlieb, Heerengracht 8, 's-Gravenhage.

RECHTSKUNDIGE BUREAUX

v. d. Geer, W. de Withstraat 79, Den Haag.

RESTAURANTS

Rest. Duinoord, Sweelinckplein, Den Haag.
W. F. Klink, Wagenstraat 109a, Den Haag.
Rest. Promenade, Oude Schev. weg 21, Den Haag.
Rest. de Twee Steden, Buitenhof, Den Haag.

RIJWIELHANDELAREN

J. F. Vrolijk, W. de Withstraat 68, Den Haag.

SCHOENMAKERS

A. J. Linneweever, Westeinde 32a, Den Haag.

STAALWAREN

J. A. Schlette, Willem de Zwijgerlaan 50, bij Fred.
Hendriklaan, Den Haag, Telefoon 50888.

STOOMERIJ EN OPPERSERIJ

Snel Opperserij A.S.O., Azaleastr. 126, Den Haag.

STOOMVAARTLIJNEN

Kon. Paketvaart Mij., Amsterdam.
Rotterdamse Lloyd, Rotterdam.
Stoomvaart-Mij. Nederland, Amsterdam.

TANDARTSEN

A. J. M. v. d. Sprong, Laan van Meerdervoort 426,
Den Haag.
J. van Veen, Weimarstraat 27, Den Haag.

TEHUIZEN VOOR KINDEREN

Kl. Opvoedingstehuizen, Pr. Mauritsplein 23, Den
Haag.
H. Lenstra, Hoofdweg 53, Amsterdam.
Tokuni, Amersfoort.
Zandbergen, Amersfoort.

TEHUIZEN INDISCHE BEDIENDEN

Persinggahan, v. Boetselaerlaan 2, Den Haag.

TOKO'S

Toko Bogor, Suezkade 12-12A, Den Haag.

TRICOT-GOEDEREN

Iserief & Co., Veenestraat 16, Den Haag.

UITZENDING VAN DINERS

Maison Blom, 2e Schuytstraat 77, Den Haag.

VEILINGZALEN EN VERKOOPHUIZEN

Kunstaal Erica, Oude Schev. weg 25, Den Haag.
Verkooplokaal Pot, Gr. Hertoginnelaan 103, Den
Haag.

VERMAKELIJKHEDEN

Dierentuin, Benoordenhouscheweg, Den Haag.
City Theater, Veenestraat, Den Haag.

VERZEKERINGEN

's-Grav. Rijwielverz. Mij., Conradkade 56, Den Haag.
Onderl. Levensverz. Eigen Hulp, Kortenaerkade 3,
Den Haag.
Schenzer's Alg. Ass. Kantoor, Papaverhof 35, Den
Haag.

VLEESCHHOUWERIJEN

H. J. M. van Duyn, Keizerstraat 165, Scheveningen.
Verwoerd, Heerenstraat 11, Voorburg.

WASCH- EN STRIJKINRICHTINGEN

Gebr. Smeele, Haagweg 499, Loosduinen.

ZANG

Mevrouw Alma, 2e Sweelinckstr. 185, Den Haag.

Wissel In- en Verkoop Credietbrieven Telegrafische Uitbetalingen	<h2>Hollandsche Bank voor West-Indië</h2> Heerengracht 471 AMSTERDAM Tel. 31290 en 35290 CURAÇAO CARACAS VENEZUELA Belast zich met alle Bankzaken op West-Indië, Venezuela, Columbia en Midden-Amerika. 5008	Incasseeringen Handelsinformaties Rembours- en Document.-Credieten
---	---	---

jaar twee proefzendingen versche vruchten verzonden naar Canada, Toronto en Montreal. Heden bereikten ons de resultaten daarvan en zenden u ingesloten van beide plaatsen uittreksels der rapporten en schrijven.

Uit een en ander zal u wel blijken, dat deze export voor Suriname een zeer groot en loonend arbeidsveld en perspectieven opent.

Wij hadden de toegezonden vruchten extra onderzocht en met den heer Liems persoonlijk ingepakt en verzonden, waren ook bij de overlading te Demarara aanwezig, zoodat alle zorg er aan besteed was. De uitkomsten geven dan ook satisfactie.

Wat dit nu beteekent of beteekenen kan voor Suriname, laten wij zeer gaarne aan ieders oordeel over. Wij voor ons hopen en wenschen, dat wij zeer spoedig in staat zullen zijn de groot-export ter hand te kunnen nemen en zijn wederom en immer te meer overtuigd, dat een groote, flinke, gezonde fruit-industrie, mits goed georganiseerd en aangepakt, de kolonie Suriname, handel, industrie, landbouw en scheepvaart zeer ten goede komen zal.

De Nederl. consul-generaal te Montreal schreef, dat de uitslag van de proefzending nog al bemoeiigend was. De kwaliteit der sinaasappelen en ananassen wordt geroemd. Het zou mooi zijn, indien hier een markt voor Surinaamsche sinaasappelen, grape-fruit en ananas te vormen zou zijn.

De „Canadian Fruit Cy.” te Montreal schreef: „Now the quality of the goods were first-class in every respect, there is no doubt there would be money in these goods, especially the Grape-fruit and oranges.”

Een der grootste importeurs van vruchten te Toronto vroeg een maandelijksche toezending van twee duizend of meer kisten citroenen.

Curaçao.

1926.

De openingsrede van den gouverneur, in den Kolonialen Raad gehouden, bevat voor de geregelde lezers van ons blad niet zooveel nieuws. Wij willen er nog uit opnemen wat gezegd is over den handel van het eiland Curaçao in 1926 en over den economischen toestand der andere eilanden. Deze week alleen het eerste.

„In 1926 is ingevoerd voor eene waarde van f 104.015.652.— tegen f 67.823.383.— in 1925; eene vermeerdering dus van f 36.192.269.—.

De invoer uit het Moederland bedroeg in 1926 f 8.272.447.— tegen f 5.323.472.— in 1925, eveneens eene vermeerdering, en wel van f 3.048.975.—.

Het hoogere cijfer van den invoer is in hoofdzaak te danken aan den vermeerderden invoer van: ruwe- en gasolie, gemaakte kleren, verduurzaamde levensmiddelen, automobielen, hout, machinerieën voor telefoon en bier.

De uitvoer bedroeg in 1926 f 95.068.955.—, tegen f 59.059.857.— in 1925; eene vermeerdering dus ten bedrage van f 36.009.098.—.

De uitvoer naar het Moederland bedroeg in 1926 f 204.387.— tegen f 59.596.— in 1925; alweder een vermeerdering, en wel van f 144.791.—.

Het hoogere cijfer van den uitvoer is in hoofdzaak ontstaan door den vermeerderden uitvoer van: diesel- en gasolie, gasoline, residu en phosphorzure kalk.

Ook de doorvoer is in 1926 toegenomen. Deze bedroeg 145.343 ton of 32.743 ton meer dan in 1925.

Deze toename is in hoofdzaak ontstaan door den vermeerderden doorvoer van: cement, ijzerwaren, meel, rijst, hout, wijn, aardappelen, cognac, whisky, rijtuigen en automobielen, boonen en erwten, enz.”

Gelijkstelling niet begeerd?

De Minister van Koloniën zeide in de Eerste Kamer over de geijkstelling van openbaar en bijzonder onderwijs:

„...het is wel zeer bijzonder om op te merken, dat van Curaçao zelf, uit de betrokken kringen en van de betrokken personen, eigenlijk nooit een klacht over de vertraging in die doorvoering is vernomen, maar dat de klacht uitsluitend en alleen in Nederland wordt gehoord.”

Voorts over eene zeer vluchtige en oppervlakkige bespreking met den gouverneur:

„Het is mij toen, eenigszins tot mijn verbazing, gebleken, dat de Gouverneur mij ipsis verbis heeft gezegd, dat van de betrokken kringen op Curaçao

allerminst de begeerte uitgaat tot volledige doorvoering van de gelijkstelling.

Ik heb de argumenten voor die beschouwing niet volkomen kunnen doorgronden en ik stel voor die binnenkort van den Gouverneur in extenso te vernemen. Ik stel er echter toch prijs op, thans die verklaring hier over te brengen en er op te wijzen, dat de volledige gelijkstelling in geen en deelen tot de idealen van de Curaçaosche kringen van bijzonder onderwijs behoort.”

Wij staan hier voor een psychologisch raadsel.

De vacatures.

In plaats van wijlen Mr. Gorsira is de gouvernements-secretaris, de heer Boomgaard, tot ondervoorzitter van den Raad van bestuur benoemd. De ondervoorzitter van den Kolonialen Raad, de heer C. S. Gorsira J.P.Ezn., is tot lid van den Raad van bestuur benoemd. Deze laatste benoeming doet ons denken aan die van Gijsbert Karel van Hogendorn die Koning Willem I eens onverwacht trachtte te planten uit de 2de Kamer in de 1ste Kamer.

Wij vernemen bij geruchte, dat getracht wordt in Nederland bij de staande magistratuur een procureur-generaal te vinden.

Politie-reorganisatie.

Verschenen is de memorie van antwoord van den gouverneur op het afwijzend voorloopig verslag van den Kolonialen Raad. Wij gaan er niet diep op in. Het zal den Raad niet overtuigen. Er blijven over wel eenige zwakke steeën over, o.a. het gebrek aan continuïteit in de leiding van het korps politietroepen, de positie van het „hoofd der politie” volgens het regeeringsreglement, art. 176 van dat reglement, waarvan de gouverneur een toelichting op eigen houtje geeft.

Bijzonder onaangenaam doet het aan te lezen van de jonge mannen, waarop wordt gerekend om het korps te vormen: „jonge mannen, wellicht met huwelijksplannen, die zich echter eerst een spaarzaam verzekeer en van wie kan worden verwacht, dat zij moreel hoog genoeg staan om zich, gedurende dien tijd, niet zoodanig aan buitenechtelijk verkeer te buiten te gaan, dat zij daardoor de zedelijkheid in Curaçao zouden in gevaar brengen.”

Wij onderstreepten twee woorden, die ons funest voorkomen, omdat wij nog meenen, dat die jonge mannen, evenals andere jonge en oude mannen, zich in het geheel niet aan buitenechtelijk verkeer mogen te buiten gaan.

Uit den Verren Vreemde.

Het gouden Kongofeest.

Wij hebben hier reeds met een enkel woord melding gemaakt van de voorgenomen feestelijke herdenking van den eersten volbrachten tocht dwars door Afrika, van O. naar W. Stanley volgde daarbij de groote Kongo-rivier tot aan haar monding, zoo tegelijkertijd den natuurlijken verblijdingweg van de kust met het diepste binnenland aanwijzend. Wij komen op Kongo en de beteekenis dezer kolonie voor België nader terug. Thans nemen wij slechts het bericht over van de eerste ceremonie te Brussel gehouden bijeenkomst.

Daar sprak kolonel Libbrecht, die met Stanley heeft samengewerkt en die later, als Staatssecretaris van Kongo, ijverig medewerker van koning Leopold II is geweest, over het door Stanley verrichte werk. De bijeenkomst werd vereerd door de tegenwoordigheid van koning Albert en prins Leopold, meerdere ministers, den gouverneur-generaal honoraire van Kongo den heer Fuchs, die, evenals verschillende aanwezige opperofficieren, een belangrijk aandeel heeft gehad in de ontwikkeling van Kongo.

Spreker riep in herinnering terug, hoe de journalist Stanley, door de New York Herald naar Afrika gezonden om Livingstone te zoeken, deze opdracht luisterrijk vervulde en daarna zelf de groote ontdekkingsreiziger en koloniale organisator werd, van wiens diensten koning Leopold II partij heeft weten te trekken. De groote doortocht van Zanzibar naar de Kongowouden volbracht hij nog als journalist, in opdracht van de Daily Telegraph en de New York Herald; hij was slechts vergezeld van één blanken bediende en van een honderdtal inlanders van Zanzibar.

Er is ook optocht gehouden van koloniale vereenigingen en een bloemenhulde gelegd aan den voet van het monument van Leopold II. In de hoofdkerk woonden de koning en de kroonprins een

BELASTINGEN

(Nederlandsche en Indische)

VAN MAANEN, Oud t. Inspecteur Dir. Bel.

P. TADEMA, Gedipl. Accountant
BELASTINGCONSULENTEN

5384

AMSTERDAM ROTTERDAM

Wijkengracht 644 Boymanstraat 4
Tel. 37734 (2 lijnen) Tel. 10589

WERKZAAM OVER GEHEEL NEDERLAND

Te Deum bij. Zondag 3 Juli toog heel Brussel voor een Kongo-demonstratie naar de Grote Markt.

Zoals gezegd: wij komen nader nog wel eens terug op verleden, heden en toekomst van de Belgisch-Afrikaansche kolonie.

De mandaat-commissie en het rapport over Tanganjika.

De permanente mandaatcommissie van den Volkenbond te Genève heeft het rapport der Engelse regering over het bestuur van het mandaatgebied Tanganjika behandeld in tegenwoordigheid van den gouverneur-generaal van dit gebied, sir Donald Cameron. De aanwezigheid van den man, die beter niemand anders in staat is de commissie voorzitting over de vervulling van het mandaat te geven, werd door de commissie zeer op prijs gesteld. Sir Donald Cameron gaf een uitvoerig overzicht van alles wat het Britsche bestuur gedaan heeft om het gebied welzijn en vooral ook de ontwikkeling der inwoners te bevorderen. Hij verklaarde, dat de verandering van het levenspeil der inboorlingen de belangrijkste factor is voor de ontwikkeling van het mandaatgebied.

De mandaatcommissie vroeg hem daarna eenige opmerkingen over de rede, die hij had uitgesproken bij de opening van de wetgevende vergadering van Tanganjika in December van het vorige jaar en waarin hij verklaard had dat Tanganjika deel uitmaakt van het Britsche rijk. De gouverneur-generaal antwoordde, dat hij die uitdrukking gebruikt omdat het tegenover de inboorlingen niet gemakkelijk is het mandatenstelsel in alle nuances te zetten. Ook in het belang van het verkrijgen van leeningen voor de oeconomische ontwikkeling van het mandaatgebied had hij gemeend de uitdrukking te moeten gebruiken dat Tanganjika deel vormt van het Britsche rijk. Hij erkende er thans dat Tanganjika geenszins als een Engels kolonie kan worden beschouwd en aanvaardde de interpretatie, die een der leden van de mandaatcommissie aan zijn woorden gegeven had, dat de gevraagde uitdrukking geen andere beteekenis had dan dat Tanganjika moet worden behandeld als ingesloten in het kader van het Britsche rijk.

Britsch-Indië en de opium.

Bij de opening van de conferentie te Sila van tegenwoordigers van 40 Britsch-Indische staten bespreking van de maatregelen tot onderdrukking van het opiumkwaad in die staten, legde sir Irwin er den nadruk op, dat Br.-Indië geen uitzondering is aan internationale maatregelen tot uitdrukking van het opiumschuiven, maar dat de beperking en controle van den export en tot voorkoming van den smokkelhandel naar het Verre Oosten. De politiek der Br.-Indische regering is niet afschaffing, maar matiging. Haar politiek is een streven naar afschaffing van de papavercultuur in de staten met een verstreking van overeenstemming met de behoeften dier staten door de regering van Br.-Indië, tegen een prijs, een politiek, welke de staten in dezelfde mate plaatst als de provincies van Br.-Indië. Sir Blackett, financieel lid, wees er op, dat de staten van de Br.-Indische regering niet kon profiteren van een stopzetten van de cultuur van de staten. De politiek van een maximum ontbrekt bij een minimum verbruik bleek zeer bevreemd voor Br.-Indië. Spr. zag geen reden, waar dezelfde politiek niet aanvaard kon worden door de staten, waarbij afname van de oude voorwerpen vergemakkelijkt en de prikkel voor den smokkelhandel verminderd wordt.

De conferentie nam ongewijzigd de politiek van de Br.-Indische regering over en stemde er in toe, een commissie zal worden benoemd door het overnemen van Br.-Indië om de verschillende staten te bezoeken en daarover rapport uit te brengen.

Bouw van vliegbooten bestemd voor Singapore.

Het Britsche ministerie voor de Luchtvaart heeft besloten gereed, om voor een vlucht van 25 duizend mijlen vier Super-Marine Napier vliegtuigen uit te laten vliegen, alle metalen vliegbooten, welke speciaal voor dit doel gebouwd zijn en kort geleden beproefd werden voor den dienst in de tropen. De machines, welke groote afmetingen hebben en gemaakt zijn van glad staal, zullen te Felixstowe starten, een vlucht over Br.-Indië maken, daarna naar Sin-

gapore teruggaan en na een tweede rondvlucht boven Australië naar Singapore terugkeeren, alwaar zij permanent gestationneerd zullen blijven.

Canada 60 jaren dominion.

In Canada is allerwegen feest gevierd ter eere van het 60-jarig zelfstandig bestaan van Canada als Britsch dominion. Maandag en Dinsdag waren tot beursvacantiedagen geproclameerd, alle scholen hadden vrij en alle kantoren waren gesloten. De regering had gezorgd dat door middel van de radio ook in ver afgelegen gehuchten nog iets van de viering en de redevoevingen te Ottawa, alsmede door beschrijvingen door ooggetuigen van den optocht te Quebec iets vernomen zou worden. Koning George heeft een telegram gezonden waarin hij er op wijst, dat de bevolking, die voor zestig jaar nauwelijks één miljoen bedroeg, zich vertienvoudigd heeft en een net van groote spoorweglijnen de oevers van Atlantische en Stille Oceaan verbindt.

Ingezonden.

De Ind. Tentoonstelling te Arnhem in 1928 en de Ouder-Commissies bij het Openbaar Onderwijs.

Mag ik door dezen zoo vrij zijn, naar aanleiding van de in 1928 te Arnhem te houden Indische Tentoonstelling, de aandacht van het Bestuur der Afdeling Oost en West te Arnhem te vestigen op het voor enkele jaren geleden door de Regeering in het leven geroepen instituut „Oudercommissies bij het Openbaar Onderwijs”, als m.i. bij uitstek aangewezen tot het wekken van belangstelling voor deze tentoonstelling, het bevorderen van bezoek en het organiseren van schoolreisjes met de leerlingen in overleg met ouders en betrokken leeraren.

Wel zijn reeds door het Bestuur eenige Hoofden van Scholen te Arnhem uitgenoodigd om „in commissie” aanraking met verschillende inrichtingen van onderwijs in het geheele land op zich te nemen, doch er zijn redenen die het vermoeden wettigen, dat eventuele welwillendheid tot medewerking door Oudercommissies aan de aandacht ontgaat.

De hiervoren bedoelde Oudercommissies vormen een schakel tusschen school en huis, ouders en leeraren, waarbij een natuurlijke band gevormd wordt tusschen ouders onderling, waardoor zij, zoowel als gevolg van huisbezoek, als door bij de wet voorgeschreven Ouderavonden, in het algemeen, het gewenschte contact met de ouders kunnen hebben.

Waar het organiseren van schoolreisjes binnen de grenzen van hare bevoegdheid gerekend kan worden, daar zullen de Oudercommissies, door eenige activiteit, zeer zeker mooie resultaten kunnen bereiken.

Er zijn in Nederland 3382 openbare scholen, welke echter niet alle het voorrecht hebben een Oudercommissie te bezitten; in plaatsen waar dit zoo is, daar zouden de betrokken leeraren de noodige belangstelling voor deze tentoonstelling kunnen wekken op de school.

Voor zoover echter (in een groot aantal plaatsen) het wettelijk voorschrift is opgevolgd en deze Oudercommissies onder den naam van „Centrale Ouderraad” verenigd zijn, daar zou het Tentoonstellingsbestuur zich van de medewerking der Oudercommissies kunnen overtuigen, hetzij door zich rechtstreeks tot de besturen der Centrale Ouderraden te wenden of door bemiddeling der plaatselijke afdeling van de Vereeniging Oost en West.

Voor zoover mij bekend, zijn in de volgende plaatsen Centrale Ouderraden samengesteld:

Alkmaar, Amersfoort, Amsterdam, Arnhem, Assen, Beemster, Beets (N.-H.), Bussum, Culemborg, Delft, Deventer, Doetinchem, Donkerbroek, 's-Gravenhage, Groningen, Haarlem, Harlingen, Heerlen, Hengelo (O.), Hilversum, Hoorn, Kampen, Leeuwarden, Leeuwarderadeel, Leiden, Lonneker, Maarsse, Maassluis, Maastricht, Olst, Rotterdam, Schiedam, Utrecht, Vianen, Vlissingen, Weesp, West-Friesland, Wormerveer, Zaan-

dam. Bij eventuele aanvraag tot medewerking der Oudercommissies van de Openbare School hoop ik, dat deze daartoe bereid gevonden mogen worden.

J. M. W. D. VISSER,

Voorzitter Oudercommissie
Openbare U. L. O. School.

Amersfoort, 28 Juni 1927.
Van Asch v. Wijckstraat 31.

Berichten der Afdelingen.

Afdeling Apeldoorn.

BEZOEK AAN HET KOLONIAAL INSTITUUT.

Aan leden, begunstigers en belangstellenden.

Het bestuur der afdeling noodigt U hierbij beleefd uit, deel te willen nemen aan de gezelschapsreis op

R. SCHENZER'S

ALGEMEEN ASSURANTIE-KANTOOR

PAPAVERHOF No. 35

DEN HAAG TEL. 30070

5336

Belast zich met de vakkundige
behandeling van Assurantie
aangelegenheden v. elken aard

OUD INDISCH GAST
LID DER VEREENIGING OOST & WEST

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ

AMSTERDAM

Gestort Kapitaal f 80,000,000.—
Statutaire Reserve - 40,000,000.—

Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Trans-
feren. — Incasseeringen en Financieringen. — Schrif-
telijke en Telegrafische Credieten. — Reiscrédietbrieven.
— Deposito's. — Rekeningen-Courant. — Aan- en Ver-
koop van Effecten. — Administratie van Vermogens. —
Open en Gesloten Bewaarneming.

SAFE-DEPOSIT — KOFFERKLUIS

Inrichting tot het plaatsen van brandkasten. Speciale
gelegenheid tot het huren van afzonderlijke kluisen
voor groote administraties.

TAAMS & KEYSER

BANKASTRAAT 10, Den Haag - Tel. 17164, 10387

KEYSER & Co.

P. C. HOÖFTSTRAAT 24

Amsterdam - Tel. 21729

Behandelen alle Effectenzaken, geven
inlichtingen over Courante en
Incourante Fondsen

5322

REKENING-COURANT COUPONS

DE BAS & Co., Bankiers

HEERENGRACHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

Belasten zich met alle Bankzaken

Safe-Inrichting

5021

Om goede zaken te maken

is het noodig goede waar te leveren.
Doch het publiek moet weten dat gij
die levert. Dat bereikt gij alleen door
goede en voortdurende reclame.

GEBRUIK DIT BLAD

VOOR UW

Reclamecampagne.

WARMWATER

Gratis G.E.B. warmwater-installatie

INLICHTINGEN:

M. A. VROLIJK

Thomsonlaan 41 Telef. 35618

'S- GRAVENHAGE

Alle voorkomende reparatiën tegen concurrerende prijzen.

5169

SCHOENMAKER

BLIJF BIJ JE LEEST!

Een oud spreekwoord en een wijs spreekwoord. Alleen in zijn eigen vak kan iemand iets goeds praestereen. Een bankier heeft geen verstand van den kaashandel, evenmin als een electricien van hondenscheren. Maar allemaal kunnen zij in enkele uren leeren drukken, teminste als men de verzekeringen gelooft der handelaars in

KANTOOR-DRUKMACHINES.

Als men dan zoo'n machine aangeschaft heeft, valt het aanleeren van het drukkersvak lang niet mee, het werk kan niet halen bij dat van een goed geoutileerde drukkerij en slecht reclamedrukwerk is het tegendeel van een reclame. Indien gij echter met uw drukwerk eer wilt inleggen en er de aandacht op wilt zien gevestigd, bestelt het dan bij de

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
NOBELSTRAAT 20 * TELEF. 11987

W.J.M. SIMONIS'

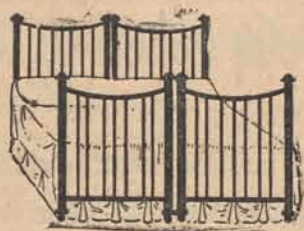
BEDDENMAGAZIJN

GROENMARKT 34

TEL. 14420

::

DEN HAAG

GROOTSTE KEUZE

LEDIKANTEN - MATRASSEN

DEKENS

5006

ONZE „PHOENIX" MATRASSEN (Gedep.)

OVERTREFFEN ELK ANDER SOORT IN AANGE-

NAME LIGGING EN SOLIDITEIT. HONDERDEN

TEVREDENHEIDSBETUIGINGEN TER INZAGE

„DEN LINDENHOF"

TE VIERHOUTEN BIJ NUNSPEET (G.)

GEZELLIG VACANTIEHUIS

GEOPEND VAN MEI-OCTOBER

PRACHTIGE OMGEVING - BOSSCHEN EN HEIDE - PRIJS f2.50 PER DAG

Maandag 1 Augustus a.s. naar het Koloniaal Instituut te Amsterdam.

De kosten daarvoor bedragen (IIIe kl. trein; tram naar K. I.; entré; garderobe; koude lunch; foaien) f 4.75 per persoon voor leden, begunstigers en hunne huisgenooten. Verder kunnen niet-leden meegaan tegen betaling van f 5.— per persoon.

De reis kan tegen zoo lagen prijs alleen doorgaan wanneer er ruime deelname is.

Wie mee wil, gelieve te zorgen, dat het verschuldigde bedrag (of veelvoud er van) met duidelijk naam en adres per postwissel of per postgiro (aan no. 93038) uiterlijk 22 Juli in het bezit is van den Secr.-Penningm., den heer J. C. Baars, Lammerweg 3.

Vertrek uit Apeldoorn 8.23, verzamelen 8.10 in het Station. Vertrek uit Amsterdam C.S. 15.45, verzamelen in het C.S. 15.30. Aankomst te Apeldoorn 17.11.

Het Bestuur.

Afdeeling Nijmegen.

VERSLAG OVER HET JAAR 1926.

Stonden de voorgaande vereenigingsjaren in het teeken van de algemeene malaise, het begin van 1926 scheen hieraan ook niet te zullen ontkomen. De afdeeling was reeds enkele maanden haar stuurman kwijt en de resteerende bestuursleden zagen moeilijk kans een nieuwen schipper aan te monteren. Na vele moeilijkheden werd de Alg. Verg. op 20 Febr. uitgeschreven, waar..... 3 bestuursleden en de heer Burger verschenen.

Redenen te over, om den mineurtoon van de voorgaande jaarverslagen ook aan het begin van dit verslag door te voeren.

Bestuursvergadering.

Op de Alg. Verg. van 20 Febr. 1926 werd de heer Burger tot voorzitter gekozen, die zijne functie aanvaardde onder voorbehoud, dat zijn voorzitterschap slechts tijdelijk zou zijn, totdat een meer ter zake bevoegde kracht, persoonlijk met Indië bekend, het voorzitterschap zou willen aanvaarden.

De keuze van den heer Burger bleek een zeer gelukkige te zijn; de nieuwe voorzitter beschikt over stuwkracht, zakelijkheid, doortastendheid en organisatievermogen. Met het optreden van den heer Burger is de afd. Nijmegen in den aanvang van een bloeitijdperk getreden. Hulde!

Op diezelfde Alg. Verg. werd de heer Röpcke als bestuurslid herkozen en hem het penningmeesterschap opgedragen, in welke functie de heer Röpcke reeds langer de vereeniging groote diensten had bewezen.

Het bestuurslid Gescher werd tot secretaris aangewezen, welke functie voordien door den heer Röpcke werd waargenomen.

In Sept. 1926 assumeerde het Bestuur — op voorstel van den heer Burger — een 6e lid, krachtens de bevoegdheid, verleend op de Alg. Verg. van 1925: Mevr. Bleckmann-Hoogenstraaten, die de functie van tweede secretaresse op zich nam, om den secretaris te ontlasten. Door opname van een dame in het Bestuur werd de veelzijdigheid bevorderd.

Vertegenwoordiging bij het H.B.

De heer Luitjes, die jarenlang onze afdeeling heeft gediend als voorzitter, vice-voorzitter en tevens onze afdeeling bij het H.B. ernstig vertegenwoordigde, meende om zijn stijgenden leeftijd als H.B.-lid ontslag te moeten nemen. Hem zij de hartelijke dank der afdeeling gebracht, vooral daar hij in moeilijke en ondankbare tijden deze taak heeft volbracht.

Onder nadere goedkeuring der Alg. Verg. werd als H.B.-lid aangewezen de secretaris, als plaatsvervanger de heer Röpcke.

De afdeeling Nijmegen was bij de Alg. Verg. der Vereeniging in 1926 te Amersfoort vertegenwoordigd door den heer Luitjes als h.b.-lid en door den secretaris als afgevaardigde. Voor het verslag zie het K. W. van 17 Juni 1926.

Werkzaamheden van het Bestuur.

Het gereorganiseerde Bestuur, ziende het geringe aantal leden en de zeer slechte opkomst bij vergaderingen, schreef een aparte Bestuursvergadering uit op 3 Maart, waarop de toestand der afdeeling besproken werd. Hier werd besloten in het seizoen 1925/26 geen poging meer te doen, het contact met de leden te herstellen, doch te beginnen met een uitgebreide propaganda om nieuwe leden te werven, de Vereeniging bekend te maken, de oude leden aan te sporen en een pakkend programma voor den komenden winter vast te stellen. Het ledental werd uitgebreid door schriftelijke uitnodiging tot toetreding aan een 600-tal personen, gevolgd door (zooveel mogelijk) persoonlijk bezoek om deze aangeschreven personen over te halen lid te worden, waarbij ieder der Bestuursleden een gedeelte op zich nam. Door deze propaganda steeg het ledenaantal tot even over de honderd op 1 Sept. 1926.

Bij de propaganda werd alle mogelijke steun van het H.B. ondervonden, waarvoor hier onzen oprechten dank.

Een aanschrijving aan alle onderwijzersbonden hier ter stede had geen resultaat. De secretaris hield nog voor de R. K. O. B., afd. Nijmegen, een lezing met doelniteenzetting der vereeniging; resultaat 3 begunstigers.

Goed Adverteeren beteekent grootere omzet; dus meer winst

Een aanschrijving aan de R. K. Studentenvereeniging hier ter stede — tot tweemaal toe — bracht tot dusver geen resultaat.

Den begunstigers en leden der afdeeling, die nog niet de volle contributie betaalden, werd een verzoek gezonden hunne contributie op peil te houden: 11 leden gaven hieraan gehoor.

Vóór de opening van het seizoen werd de propaganda ingezet, waarvoor f 100.— beschikbaar was gesteld door het H.B. Deze bestond uit het plaatsen tweemaal een groote advertentie in de beide plaatselijke bladen, waarin doel, streven en bestuur der vereeniging werden kenbaar gemaakt, gevolgd door een artikel in den tekst over de vereeniging „Oost en West".

Het afdeelingsbestuur begon in het afgeloopen jaar met societeitsplannen, om de leden der afdeeling, voorloopig eens per maand, bij elkaar te krijgen. De plannen hebben de voorbereidingsphase doorlopen en zullen voor den eersten keer op 29 Januari '27 ten uitvoer worden gebracht.

Bestuursvergaderingen werden minstens eens per maand gehouden, in 1926 tien.

Samenwerking.

De toetreding van Mevrouw Bleckmann-Hoogenstraaten als Bestuurslid gaf aanleiding te besluiten tot samenwerking met en steunen van het Melaniawerk en Koewikin.

Op verzoek van den voorzitter der afdeeling Arnhem werd besloten, de tentoonstelling te Arnhem in 1927 in principe te steunen. Wederzijdsche steun werd toegezegd. Jammer genoeg kon deze tentoonstelling niet doorgaan. De Arnhemsche voorzitter woonde ook in Nijmeegsche opening van het seizoen bij, terwijl de Nijmeegsche voorzitter, secretaris en 2e secretaresse de groote tentoonstellingsvergadering te Arnhem bijwoonden.

Het feit, dat de Universiteits-vereeniging ook een lezing gaf op een zelfden avond als Oost en West, werd aanleiding om samenwerking te zoeken met de U. V. zoodat voortaan rekening gehouden zal worden met elkaars programma.

Verleende hulp.

Een verzoek om inlichtingen betreffende een betrekking in onze Oost kwam binnen en werd naar het informatie-bureau onzer vereeniging doorgezonden en daar behandeld.

Het afdeelingsbestuur was intermediair in een kwestie van terugkeeren naar Java van een in Indië geboren jongen.

In- en uitgaande stukken.

Het aantal uitgaande stukken, behalve de convocatieaan de leden, bedroeg ruim 1000. Het aantal ingekomene stukken bedroeg 340.

Voorstellen der afdeeling voor de Alg. Verg.

De beide voorstellen der afdeeling Nijmegen voor de Alg. Verg. 1926 te Amersfoort werden aangenomen, houdende:

a. De afdeeling Nijmegen verzoekt het H.B. diligent te blijven inzake het onderwijs in de koloniale geografie bij het M. O. en V. H. O.

b. De afdeeling Nijmegen verzoekt het H.B. den inhoud van het K. W. zoodanig in te richten, dat er op geregelde tijden artikelen verschijnen, om populair kennis te verspreiden onder die leden van Oost en West, die Indië niet uit eigen aanschouwing of studie kennen.

Verder gaf het afdeelingsbestuur het H.B. in overweging, in plaats van de geregelde aankondiging der boekwerkjes van het Informatie-Bureau nu en dan de ledenlijsten der afdeelingen in het K. W. te publiceeren, welk voorstel in principe aanvaard werd.

In het najaar zond de afdeeling het volgend voorstel aan het H.B., hetgeen eveneens gunstig ontvangen werd.

Het H.B. dringe bij de Regeering aan op een leestoeel in de Koloniale Land- en Volksbeschrijving te Utrecht voor de vacature Niermeyer, in verband met de oprichting van een Indische afdeeling te Utrecht voor opleiding van Indische ambtenaren.

Ledenaantal.

Op 1 Januari 1926 telde de Vereeniging 35 leden en één begunstiger, totaal

Verlies: door verhuizing

door bedanken

Totaal verlies

Blijft

Aanwinst: overgekomen van andere afdeelingen

nieuw aangeworven leden

Totale aanwinst

Zoodat het aantal leden op ultimo Dec. 1926 bedroeg 27 + 123 = 150, waarvan 32 begunstigers en 118 leden, een toename van 417 %.

Het aantal contributieverhoogingen bedroeg 11. Met dit ledenaantal mag het Bestuur zich nog niet tevreden stellen, in geen deele! Want de onkosten van een goed winterprogramma kunnen niet door de contributies gedekt worden, waarvan 60 % afgedragen moet worden aan het H.B. Bovendien hadden wij in het afgeloopen jaar f 100.— subsidie van het H.B. voor propaganda.

G. J. R. VAN DER GAAG & ZOON
 GROENMARKT 27
 TELEPH. No. 12512 DEN HAAG
 DROGERIEN :: CHEMICALIËN
 DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
 EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS 5023

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT
KRISTAL - PORSELEIN
 VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET
 POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ.,
 UIT DE PLATEELBAKKERIJ
 „ZUID-HOLLAND" TE GOUDA 5027
 MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen
 Garantie voor gave overkomst

TOKO BOGOR
 SUEZKADE 122a/b-DEN HAAG-TEL. 33472
 Steeds versche
 aanvoer van de **DE BESTE**
 Rijsttafelbenodigdheden en
 Indische Geneesmiddelen,
 Akar-Bahar-banden, enz.
 Verz. door geh. Europa - Prijs. op aanvraag

WISBRUN & LIFFMANN
 Veenestraat 35-37 - Tel. 12503 - Den Haag
 DAMES MODEARTIKELN.
 ZIJDEN STOFFEN, FLUWELN, KANTSTOFFEN.
 ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.
 BALARTIKELN. 5022

EEN VERSTANDIG ZAKENMAN
 doet verstandige dingen.
 Hij zorgt voor een goed ingerichte administratie, kundig personeel, een net ingericht kantoor, om zijn klanten behoorlijk te ontvangen en bedienen. Natuurlijk levert hij ook prima artikelen. Zijn firma moet een goeden indruk maken op zijn klanten en op hen, die hij tot zijn klanten wil maken. Daarvoor zorgt hij ook, dat zijn handelsdrukkerwerk een correcten indruk maakt, zoowel wat betreft stijl als uiterlijk. Ook zijn reclamédrukkerwerk moet er aantrekkelijk uitzien, want hij weet, dat slecht reclamédrukkerwerk wel drukwerk, maar geen reclame zou zijn. Hij zoekt dus voor zijn drukwerk een drukker die zoo goedkoop mogelijk is, maar niet ten koste van de kwaliteit van het drukwerk. Hij weet, dat dan de zuinigheid de wijsheid zou bedriegen. Dergelijk verstandige zakenlieden bestellen tot hun groote tevredenheid hun drukwerk bij een der beste drukkerijen van Den Haag. S

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987
Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
 Salon de Rafrâchissements 5015
 NOORDEINDE 44 DEN HAAG

HOTEL „DE TWEE STEDEN" RESTAURANT „DE TWEE STEDEN"
 Buitenhof Telefoon Nos. 15950 - 15951 - 10062 's-Gravenhage
FAMILIE HOTEL EERSTE RANG IN HET CENTRUM DER STAD
 SPECIALE TARIËVEN VOOR LANGDURIG VERBLIJF
 KAMERS MET STROOMEND WATER EN PRIVE BAD
 THE DANSANT - DINER CONCERT
 ROEMEENSCH ORKEST
 UITSTEKENDE KEUKEN
 GERENOMMEERDE WIJNKELDER

VEREENIGING „OOST EN WEST"
 HOOFDBESTUUR: HEULSTRAAT 17 'S-GRAVENHAGE

STUDIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins-Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. 50752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen en jongelieden van Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kunnen doen.

INFORMATIE-BUREAU ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstrekkende op elk gebied van personen, van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heulstr. 17, 's-Gravenhage, Tel. 14519, Bureau-uren 10-12 v.m. en 2.30-4 n.m. Schriftelijke verzoeken om inlichting zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.

TEHUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins-Mauritsplein 23, Den Haag, Tel. 50752. Dit „Tehuis" biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland vertoeven, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. Aanvragen te richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK, of den Administrateur, den Heer W. MEIJER.

TEHUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan", Van-Boetzelaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indische bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Tel. No. 50248.

LEESZAAL, Heulstraat 17. Bevat de actueele lectuur betreffende Oost- en West-Indië.

NEDERLANDSCHE REISVEREENIGING (Anna-Paulownastraat 48, Den Haag). Samenwerking ten einde aan hen die uit Nederland naar Indië gaan, en omgekeerd, op de landreis in Europa reisgelegenheid te verstrekken als waarborg voor een billijke en belangwekkende reis.

BUREAU VOOR ADVIEZEN op huishoudelijk en maatschappelijk gebied, onder leiding van Mevr. J. FRANCOISE MENDES—Calisch. Spreekuur Donderdagmiddag van 2 tot 4 uur en volgens afspraak, Nic-Maesstraat 50, Amsterdam, Tel. 22492.
 Aan dit bureau is een cursus verbonden ter opleiding van vrouwen en meisjes die naar Indië gaan.

- *** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West", Heulstraat 17, en de Firma MARTINUS NIJHOFF, L. Voorhout 9, Den Haag (bij deze firma alleen die met een *), zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:
- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk.) Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - 2. Onze Oost II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - * b. Onze West, tweede druk, bestaande uit:
 - 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
 - 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN.
 - c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overz. Bezittingen: Werkkring en Vooruitzichten.
 - * No. I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (Thans in revisie.) Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - * No. II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (Thans in revisie.) Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - * No. III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2e, verbeterde druk.) Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - * No. IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (Opnieuw herzien.) Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - * No. V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - * No. VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. (Opnieuw herzien.) Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - * No. VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederlandsch-Indië, zoomede voor verpleegsters en verpleegsters, militaire apothekers bij den Burgerlijken en Militairen Geneeskundigen Dienst aldaar. (Opnieuw herzien.) Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - * No. VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - * No. IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederlandsch-Indië. (Opnieuw herzien.) Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - * No. X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegraaf- en Telefoon dienst in Nederl.-Indië. (Opnieuw herzien.) Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - * No. XI. De Geëmployeerde bij de Rubber (caoutchouc) cultuur en bij eenige Bergcultures in Ned.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- Onze Koloniën**
Serie I No. 1. Nederlandsch-Indië en de handel. 2. Het leven van den bestuursambtenaar in het binnenland. 3. De afschaffing van de laatste heerendiensten op Java. 4. Denkbeelden der Inlanders van onze Indische Archipel omtrent het ontstaan van ziekten. 5. De Europeesche vrouw in Indië. 6. De bosschen van Nederl.-Indië, hunne benutting en verzorging. 7. Over de Kolonie Suriname.	Serie II No. 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië. 2. Het Javaansch tooneel. 3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië. 4. De theecultuur op Java. 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg. 6. Een doode taal in Indië. 7. De inlandische dorpsgemeenschap op Java. 8. De rijstteelt in Nederlandsch-Indië. 9. De Javaan gelijk hij schijnt en is. 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.
Serie III No. 1. Over Bali en zijne bewoners. 2. Bevolving in Nederlandsch-Indië. 3. Kindercriminaliteit in Nederlandsch-Indië. 4. Indische Scholen onder de Oost-Indische Compagnie.	Serie III No. 5. Nederlanders in Indië. 6/7. Het Nederlandsch-Indisch Volkscredietwezen. 8. Het leven van den Europeeschen militair in Ned. Oost-Indië. 9. De Slavernij in Oost-Indië.
- Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Wnd. Vertegenwoordiger in Nederlandsch-Indië, Mr. M. J. A. Oostwoud-Wijdenes, President Landraad, Tandjong Balei (Sumatra's Oostkust).